တိပိဋကဓရဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

ဟောကြားတော်မူသော

နိဝိကဏ္ဍသုတ္တန်တရားတော်

တိပိဋကဓရ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ

ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ

ဟောကြားတော်မူအပ်သော

နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန် တရားတော်

ကောဇာ—၁၃၄၃-ခု၊ ခရစ်—၁၉၈၁၊ ဧပြီလ။

ပထမအကြိမ်

၁၉၇၁-ခု၊ ဧပြီလ

အုပ်ရေ ၁၀၀၀

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနအတွက်
အမှတ် ၁၁၊ ၁၂၅-လမ်း၊ နေလင်းပုံနှိပ်တိုက် (၀၂၀၃၀)
တွင် ဒေါ်တင်လှက ပုံနှိပ်၍ လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး
ဦးမြင့်မောင် မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၂၅၂၇)က ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
ဓမ္မဒါနရှင်၏ အမှာစာ	....	ဃ
ထုတ်ဝေသူ ပြောသည်	....	စ
မင်္ဂလာပိုဒ်စုံရတု	....	ဆ
နိမိတ္တသုတ္တန်တရားတော်	—	၁
ဇိနဇလက်ာရကျမ်းလာ ဘုရားရှိခိုးဂါထာ	....	၂
နိမိတ္တသုတ် ဟောခြင်းအစ	....	၆
ဥစ္စာလေးမျိုး	....	၈
ဥစ္စာမြှုပ်နှံရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် ၅-မျိုး	....	၁၀
အကျိုးမဲ့ကို ပယ်လိုခြင်း၌ ရည်ရွယ်ချက် ၅-မျိုး	—	၁၂
မြှုပ်နှံဥစ္စာ ပျောက်ဆုံးခြင်းအကြောင်း ၅-ပါး	....	၁၆
ဥစ္စာပျက်စီးရခြင်း အကြောင်းရင်း	....	၂၀
ပျက်စီးခြင်း ၂-မျိုး	....	၂၁
ကိုသာဂေါတမီဝတ္ထု အကျဉ်း	....	၂၃
မပျက်စီးနိုင်သော အနုဂါမိကဥစ္စာ	....	၂၅
အနုဂါမိကဥစ္စာ မြှုပ်နှံရာ ခုနစ်ဌာန	....	၂၆
အနုဂါမိကဥစ္စာ ဂုဏ်ငါးဖြာ	....	၃၀
သမင်္ဂီလေးပါး မှတ်ဖွယ်	....	၃၈
ကုသိုလ်ကံ ဥပတ္ထမ္ဘကအကြောင်း ၂-ပါး	—	၄၀
ကာလစပ်စည်းယှဉ်ပုံ မှတ်သားဖွယ်	....	၄၄
ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါး	....	၅၀
တရားနိဂုံး	—	၅၆

မဇ္ဈိမဒိနရှင်၏ အမှာစာ

သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ။

ဤအမှာစာ ရေးသူသည် မင်းကွန်း တိပိဋကဓရဆရာတော် အရှင် ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဆုပေး ရေစက်ချများကို မကြာခဏ နားကြားခွင့် ကြုံခဲ့ရ၏။ ဆရာတော်သည် တိပိဋကဓရ ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ပိဋကသုံးပုံမှ ဒေသနာတော် အမျိုးမျိုးကို တရားပွဲတခုနှင့်တခု ထပ်သည်မရှိရအောင် ဟောတော်မူခဲ့သည်။

သို့ရာတွင် ဆရာတော်သည် ဒကာ ဒကာမများ ကန်တော့ပြီးနောက် ဆုပေးရာ၌၎င်း၊ အလှူဒါန ရေစက်ချရာ၌၎င်း "ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ နိမိကဏ္ဍသုတ္တန်လာ တရားတို့ကို ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍" ဟု နိမိကဏ္ဍသုတ္တန်ကို အမြဲ ရည်ညွှန်းလေ့ရှိသည်။

တရားပွဲတခုတွင် ဓမ္မမိတ်ဆွေတဦးနှင့်အတူ တရားနာနေစဉ် ဓမ္မမိတ်ဆွေက ဤအမှာစာရေးသူဘက်သို့ လှည့်၍ "ဆရာတော်က နိမိကဏ္ဍသုတ်ကို တယ်ညွှန်းပါလား၊ နိမိကဏ္ဍသုတ်မှာ ဘာတရားတွေများ ဟောထားလို့လဲ" ဟု စုံစမ်းသည့် သဘောဖြင့် မေးမြန်းသည်။ စာရေးသူကလည်း နိမိကဏ္ဍသုတ်တွင် ဟောထားသမျှကို အပြည့်အစုံ အသေးစိတ်မဟုတ်ပဲ အကြမ်းဖျင်း မာတိကာလောက် ဆွေးနွေးပြခဲ့သည်။

ထိုအခါ ဓမ္မမိတ်ဆွေက "ဒါကြောင့် ဆရာတော်က နိမိကဏ္ဍသုတ်ကို ညွှန်းနေတာကိုး။ ဒီသုတ်ကို တရားပွဲ တပွဲပွဲမှာ

အကျယ်ချဲ့ဟောတာများ နဲ့ဆိုရင် ကောင်းမယ်” ဟု မှတ်ချက် ပြုသည်။

ထိုသူ့ဆန္ဒရှိသည့်အတိုင်း နိဓိကဏ္ဍသုတ်ကို ဆရာတော်သည် နိကာယ် သာသနာတော် ထွန်းကားရေး အသင်းကြီးက ၂၅-၃-၇၅ နေ့တွင် ကျင်းပသော နိကာယ်စာအောင်ပူဇော်ပွဲ၌ အကျယ်ချဲ့၍ ဟောထားသည်။ ထိုစဉ်အခါက ကျွန်တော်သည် ထိုတရားကို မနာလိုက်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ဤ နိဓိကဏ္ဍ သုတ္တန်တရားတော် စာမူကို ဓမ္မဒါနအဖြစ် စာအုပ်ရိုက်နှိပ် လှူဒါန်းလိုသောဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

သို့ဖြစ်သည်နှင့်အညီ ဤယခု ကျွန်တော်တို့မိသားစု၏ ရှင်ပြု နားသမင်္ဂလာပွဲ၌ အရသာအမျိုးမျိုးတွင် အမွန်မြတ်ဆုံး ဖြစ်သော တရားအရသာ အလှူကိုပါ ပေးလှူရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးသော အခါ ဤ နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန် တရားတော်စာမူကို သတိရလာသည်။ မင်းကွန်း တိပိဋကဓရ ဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ၏ ဆုပေး ရေစက်ချ အသံနှင့် အထက်ပါ ဓမ္မမိတ်ဆွေ၏ ဆန္ဒပြုသံ များကိုလည်း နားထဲတွင် ကြားယောင်လာသည်။

ထို့ကြောင့် ဤ နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန်တရားတော် စာအုပ်ကို ရိုက်နှိပ်၍ ဓမ္မဒါနပြုအပ်ပါသည်။ ဤနိဓိကဏ္ဍသုတ္တန်လာ တရားတော်မြတ်တို့ကို ကျင့်ကြံ ကျိုးကုတ် အားထုတ်ကြခြင်းဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်တိုင်အောင်သော မွန်မြတ်သော အရဟတ္တဖလ ဓမ္မအရသာကို ရရှိခံစား သုံးဆောင်နိုင်ကြပါစေသတည်း။

သောင်းလွင်
တင်ရီ

ဦးသောင်းလွင်+ဒေါ်တင်ရီတို့၏

သား ရှင်ပြု၊ သမီး နားသ မင်္ဂလာ

ထုတ်ဆြဘာ တေးထပ်

သက္ကစ္စာ ပူဇာစ လှူဒါန ဝေဖြာ၊
ဖြူပါလှ စေတနာရယ် ဝေနေယျာ အပေါင်း။
မင်္ဂမြတ် ဖောင်တော်ယာဉ်မှာ၊
နှောင်းမြော်မြင် လိုက်ကြစေကြောင်း။
ဦးသောင်းလွင့် ပါရမီကို၊ ဒေါ်တင်ရီ ဖြည့်ဆောင်း။
သံသရာဝဋ်ပေါင်းက ကျွတ်လွတ်ကြောင်း ရည်ရော်။
သားတော်မောင် ရှင်ဝတ်ဆီးပါလို့၊
သမီးမြတ် နားသသော်မော်။
ငွေရွှေ အလှူတော်ကို တူပျော်ပျော် သဒ္ဓါဖိတ်ရန်ဘို့။
ရွှေကရဝိက် ဥတ္တရဆောင်မှာ ဗုဒ္ဓအရောင်ဖြာ။
အနုဂါမိက ကုသိုလ်ရှာတယ်၊
ခုလိုအခါ အမြတ်ဆုံးပေမို့လေ—
ဓမ္မာသောက လမ်းစဉ်မကွာအောင်၊
ငြိမ်းငှက်မှာ တည်ဆောက်ပါလို့လေ—
သာသနာ့နေဝန်း ဝေရှန်းလွင်ပြီ၊
ဘွေ့ကျွန်းတခွင် အောင်ကြောင်းမင်္ဂလာတေး။

(နန်းညွန့်ဆွေ)

ဦးသောင်းလွင်-ဒေါ်တင်ရီတို့၏ သားရှင်ပြု၊ သမီးနားသ မင်္ဂလာအခမ်းအနားတွင် ဒဂုန် ဦးစန်းငွေ ရေးသားဖွဲ့ဆိုသော မင်္ဂလာပို့ဒ်စုံရတု (အချီအချညီ)

၁။ ချီးမြှင့်သင့်ရာ။ ။ချိန်အခါတည့်၊ ရတနာသေတ္တာ၊ သားရှင်ပြုနှင့်၊ မိတ္တုနှစ်ဝ၊ သမီးလှအား၊ နားသကြရာ၊ မင်္ဂလာကို၊ လင်္ကာစီသွဲ၊ သီကုံးဖွဲ့သော်၊ နတ်ကဲ့မြို့ပုံ၊ မြို့ရန်ကုန်တွင်၊ ရောင်ဟုန်ဝင်းလျှပ်၊ ကျောက်မြောင်းရပ်၌၊ လျောက်ပတ်တင့်ဆန်း၊ ကျိက္ကဆံလမ်းဝယ်၊ မိုးပန်းမြင့်ဖြူး၊ ကြယ်သောက်ရှုးသို့၊ တောက်မြူးဂုဏ်အင်၊ (ဦးသောင်းလွင်)နှင့်၊ သက်သွင်မြတ်နိုး၊ သူဇာမျိုးဘည့်၊ ရွှေကြိုးဒါလီ၊ (ဒေါ်တင်ရီ)တို့၊ "လောကီဥစ္စာ၊ ရတနာကား၊ အကာပြွမ်ပြွမ်၊ အနှစ်မဲ့ရှင့်၊ တကဲ့မုချ၊ နှစ်သာရမူ၊ ဒါနသာလျှင်၊ ဖြစ်ကြောင်းပင်" ဟု၊ ဆင်ခြင်ကုန်ဘိ၊ စွဲသတိဖြင့်၊ မွေးမိဆိုသော်၊ နှိုင်းသင့်လျော်သား၊ အဒေါ်အမည် (ဆရာလေး) ဒေါ်ဉာဏဝတီ အား၊ အမှူးထား၍၊ ခမ်းနားစီရင်၊ အလှူသဘင်ကား၊ သံလွင်ခြိမ့်မွှန်း၊ သိမ့်သိမ့်ထွန်းသည်။ ။ပြောင်ရှန်းတေဇ-ရံသီသော်။

၂။ သီးပွင့်စွင့်ကာ။ ။ဖြစ်ထွန်းလာသို့၊ သည်းချာရွှေတောင်၊ သားမောင်မောင်တည့်၊ ခေါ်ဆောင်မည်တွင်၊ (ခင်မောင်လွင်) အား၊ ရှစ်ခွင်ပရိက္ခရာ၊ စုံလင်စွာဖြင့်၊ သာသနာဘောင်၊ ပို့သွင်းဆောင်ခဲ့၊ ထို့နောင်-ရှုပ၊ ပြည့်တန်မြ-သို့ အလှထွတ်ချာ၊ ရတနာတည့်၊ အမှာညီမ၊ ကံတူမျှသည့်၊ ဘဝဤတွင်၊ (ကြည်ကြည်လွင်)နှင့်၊ (စီစီလွင်) အား၊ ရေယဉ်ဝန်းခ၊ ဆောင်ခန်းမ၌၊ နားသမင်္ဂလာ၊ ဆင်ကြရာတွင်၊ ဘာသာဗုဒ္ဓ၊ ပီသသောလျှင်၊ သဒ္ဓါရှင်တိုင်း၊ "ပဥ္စနီ

ကာယ” အာဒိစလျက်၊ ဘဝရိပ်ပျံ၊ ‘ဘုံဗိမာန်’ တွင်၊ သံသာများစွာ၊ ပါးတရာအား၊ ရသာချိုချဉ်၊ ဆွမ်းဘောဇဉ်ဖြင့်၊ ကြည်ရွှင်ဝမ်းမြောက်၊ လှူပြီးနေ့စက်တွင်၊ ရွှေးကောက်သချာ၊ ပင့်သံဃာတည့်၊ သိက္ခာသုံးသွယ်၊ ပါးနှစ်ဆယ်အား၊ လှူဖွယ်ပုစ္စည်း၊ အသီးသီးဖြင့်၊ ထီးလည်းတရပ်၊ ဖိနပ်တဖုံ၊ လွမ်း ဒွိစုံဖြင့်၊ ဖုံဖုံခန်းခန်း၊ ပေးလှူဒါန်း၍၊ မဂ်လမ်းဖိုလ်ညွှန်း၊ ရေစက်သွန်းသည်။ ။အောင်ခွန်းဇေယျသျှန္တိသော်ဝ်။

၄။ ကြီးမြင့်ဆင့်ကာ။ ။ပွားစိမ့်ငှာတည့်၊ သာသနာမြတ်၊ ယင်းသုံးရပ်တွင်၊ “ပရိယတ္တိနာမ၊ သာသနဿမူလံ” ခြေခံအဖြစ်၊ ရေယောက်မြစ်ကား၊ စင်စစ်မုချတ်၊ ပရိယတ်သာ၊ ကျမ်းလာဆိုမြွက်၊ ဓမ္မစက်ကို၊ဦးထိပ်ထက်တွင်၊ ပန်ထွာတင်လျက်၊ ရှင်ပင်မြတ်စွာ၊ သာသနာလျှင်၊ သချာငါးလီ၊ ထောင်နှင့်ချီ၍၊ တည်စေချင်ထ၊ ဇောစိတ်ကြွလျက်၊ ပဥ္စနိကာယ၊ ရေ့ာထွတ်ယီး၊ အသင်းကြီးအား၊ သီးခြားပိုင်းကန့်၊ ခွဲခဝဖြန့်လျက်၊ ပြူသန့်အရောင်၊ ကျပ်တထောင်ကို။ သောင်နိဗ္ဗူမှန်း၊ ပေးလှူဒါန်းရှင့်၊ ခမ်းခမ်းနားနား၊ စည်ကားကားလျှင်၊ ဝင့်ကြွားဂုဏ်ဟိတ်၊ ကရဝိက်၌၊ ဖိတ်ဖိတ်ရိုးရဲ၊ လှူဒေတာ်ပွဲကို၊ စွဲပနက်ရိုက်၊ မော်ကွန်းစိုက်သော်၊ လူ၌ကောဇာ၊ ထောင့်သုံးရာတွင်၊ ခွန်းလှာပေါင်းရုံး၊ လေးဆယ့်သုံးတည့်၊ မြိုင်လုံးတင့်ထူး၊ ရွှေဝါဖူးနှင့်၊ တန်ခူးပြည့်လျက်၊ ကျော် (၇) ရက်တွင်၊ နံစက်တွေ့ကြုံ၊ နေ့ဂဠုန်၌၊ အောင်ဂုဏ်ကျူးရင့်၊ အောင်သံလွှင့်လျက်၊ သဘင့်မော်ကွန်း၊ စာဖွဲ့ညွှန်းသည်။ ။ရောင်ဝန်းနေလ တန္တိသော်ဝ်။

နိကာယ်ပူဇော်ပွဲ (၂၅-၃-၇၅) ညနေ

အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ဟောကြားတော်မူအပ်သော

နိမိကဏှာသုတ္တန် တရားတော်

ဓကာဇာ သက္ကရာဇ် ၁၃၃၆ - ခု၊ သာသနာတော် ၂၅၁၈-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၁၄-ရက်နေ့ ညနေ ဆည်းဆာ အချိန်၊ ရန်ကုန်မြို့ ကန်ဘဲ့ သစ္စဝါဒီကုန်းမြေ "ပဋ္ဌနိကာယ တိပိဋက ဓမ္မရိပ်မွန်" အရာမ်အတွင်း၌ ရန်ကုန်မြို့ "နိကာယုဇ္ဇောတကသမိတိ=နိကာယ်သာသနာတော် ထွန်းကားရေး အသင်းကြီး"၏ ပဌမအကြိမ် နိကာယ် စာမေးပွဲသဘင် အောင်မြင်တော်မူကြသော သာသနာ့အာဇာနည် အရှင်သူမြတ်တို့အား ချီးကျူး ကော်ရော် ပူဇော်အပ်သော ပဋ္ဌနိကာယ ဓမ္မပူဇာ မင်္ဂလာသဘင်ပွဲ၌ ဟောကြားအပ်သော ခုဒ္ဒကပါဌပါဠိတော်လာ "နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန်တရား" ကို ယနေ့ ဟောကြား နာကြရအောင်—

နိမိအကလ္လာသုတ္တန်တရားကို မနာမီ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော် မြတ်ရဲ့ သုဂတဂုဏ်တော်ကို ချီးကျူးဖွဲ့ဆိုအားသော ဇိနာလင်္ကာ ရကျမ်းလာ ဘုရားရှိခိုးဂါထာဖြင့် ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရားကို အာရုံယူ ရှိခိုးပူဇော်ကြဦးစို့ သူတော်ကောင်းတို့။

ဇိနာလင်္ကာရကျမ်းလာ ဘုရားရှိခိုးဂါထာ

သုခဋ္ဌ ဒုက္ခံ သမ်ံတာယုပေက္ခံ၊
နေဝ-ဋ္ဌိ ယော ကာမ-မကာမနိတံ။
အသင်္ခတံ သင်္ခတသမ္ဘဝံ ဘဝံ၊
ဟိတွာ ဂတော တံ သုဂတံ နမာမိ။

ယော သုဂတော၊ အကြင် သုဂတဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးကျူး အပ်ပါသော မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်ကြီးသည်။ သုခဋ္ဌ၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းကိုလည်း။ (ဝါ) သုခဋ္ဌ၊ ခုနစ် ရက်မျှ ဆိုင်းငံ့ဘွယ်လျှင် လက်ရမှန်စွာ ဆိုက်ရောက်လာမည့် စကြာသေဋ္ဌနင်း မင်း၏ချမ်းသာကိုလဲပဲ။ နေဝကင်္ခိ၊ ဆံလွှာ ခြမ်းမျှ မျှော်မှန်းဆ၍ တမ်းတခုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မမူ။ ဒုက္ခဋ္ဌ၊ ဒုက္ကရစရိယာ ခြောက်နှစ်ကြာအောင် ခန္ဓာတော်နွမ်း ပင်ပန်းရခြင်း ဆင်းရဲဒုက္ခကိုလည်း။ (ဝါ) ဒုက္ခဋ္ဌ၊ လေး အသင်္ချေ သိန်းနေကမ္ဘာ ရှည်မြင့်ကြာအောင် ပါရမီ စာဂ စရိယတို့ကို ဖြည့်ရများထွေ ဒုက္ခပေါင်း အသင်္ချေကိုလဲပဲ။ နေဝ ကင်္ခိ၊ ဆံလွှာခြမ်းမျှ မျှော်မှန်းဆ၍ တမ်းတခုံမက် နှစ်သက် မြတ်နိုးတော်မမူ။ သမ္ပတာယုပေက္ခံ၊ မဇ္ဈိမပဋိပတ် အကျင့်မြတ်

ဖြင့် ရအပ်မှန်စွာ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့်ယှဉ်တဲ့ စတုတ္ထဈာန်ချမ်းသာ ဥပေက္ခာကိုလဲပဲ။ နေ့စဉ်ကာလ္လတိုင်း ဆံလွှာခြမ်းမျှ မျှော်မှန်းဆ၍ တမ်းတခုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးတော်မမူ။

ကာမံ-ကာမနိတံ၊ ကာဒမတကျာ ဆောင်တိုင်းပါရသည့် သုံးရွာဘုမိ သမ္ပတ္တိ ချမ်းသာအမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း။ အကာ မနိတံ၊ ကာမစ္ဆန္ဒ အယုတ်ဓမ္မကို ဖြုတ်ချပယ်လှန် လက်ရောက် မှန်သည့် ဈာန်နှင့်မဂ်ဖိုလ် ထိုသိုချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကိုလည်း ကောင်း။ အသင်္ခတံ-အသင်္ခတသမ္ဘဝံ၊ အသင်္ခတဓာတ် ခေါ် တွင်မှတ်သား ပညတ် နိဗ္ဗာန် ဤနှစ်တန်ကြောင့် ခံစံဆိုက်ကပ် ရောက်အပ် ရထိုက်သော။ ဘဝံ၊ ဈာန်ချမ်းသာ မဂ်ချမ်းသာ ဖိုလ်ချမ်းသာ အမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း။ သင်္ခတသမ္ဘဝံ၊ အဘိသင်္ခါရက အမည်ရသား အာရုံမေယျ ပုညမျိုးမှန် မျိုးခဲ့ ဖန်၍ ခံစံဆိုက်ကပ် ရောက်အပ် ရထိုက်သော။ ဘဝံ၊ လူချမ်း သာ နတ်ချမ်းသာ ဗြဟ္မာချမ်းသာအမျိုးမျိုးကိုလည်းကောင်း။ ဟိတွာ၊ ကိုယ်မှထွေးဟာက် တံတွေးကွက်သို့ ရက်ရက်ကြီး စွန့်ခွာ တော်မူ၍။ ဂတော၊ အနုပါဒိသေသ အမဘာကြွင်းနိဗ္ဗာန်နန်း သို့ ကြွမြန်းဆိုက်ရောက်ဘော် မူခဲ့လေပြီ။

တံ သုဂတံ၊ သုခ ဒုက္ခ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာသုံးပါး ကာမနိတ ချမ်းသာ အ-ကာမနိတချမ်းသာ သင်္ခတသမ္ဘဝချမ်းသာ၊ အသင်္ခ တသမ္ဘဝ ချမ်းသာတည်းဟူသော ဝေဒယိဘ ချမ်းသာတို့ကို ပယ်ခွာစွန့်လွှတ်တော်မူ၍ အနုပါဒိသေသ အမတကြွင်း နိဗ္ဗာန် နန်းသို့ ကြွမြန်းဆိုက်ရောက်တော်မူမှုကြောင့် သုဂတဂုဏ်ထူးဖြင့်

ချီးကျူးအပ်ပြေား ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ နမာမိ၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး သုံးပါးပျောင်းပျော့ မာန်ကိုလျှော့၍ စာန်တော့မြတ်နိုး လက်စုံ မိုးလျက် ရှိခိုးဦးညွှတ်ပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သည် သုခဝေဒနာ အမျိုးမျိုး ဒုက္ခဝေဒနာ အမျိုးမျိုး အရဟတ္တဖိုလ် စတုတ္ထဈာန် ဥပေက္ခာဝေဒနာ ဆိုတဲ့ ဝေဒနာသုံးပါးကို အလိုရှိတော်မမူပါဘူး။ လူတကာကို မေးကြည့်ရင် "စတုတ္ထဈာန် ဥပေက္ခာဝေဒနာကို လိုချင်လိုက်တာ"လို့ ပြောကြပါလိမ့်မယ်။ ဘုရားရှင် အနေနှင့်ကတော့ အဲဒါတွေ ဘာကိုမှ မလိုချင်ပါဘူး။ ဘုရားရှင် လိုချင်တာက မဖြစ်သုခ-ဖြစ်သုခ နှစ်မျိုးရှိတဲ့အနက် မဖြစ်သုခကို လိုချင်တော်မူတယ်။

ဆိုကြပါစို့-ပုဂ္ဂိုလ်တယောက် နေထိုင်မကောင်းဘူး မကျန်းမာဘူး (ဆိုကြပါစို့) အဲဒီမကျန်းမာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ကို မဖြစ်သုခနှင့် ဖြစ်သုခ နှစ်မျိုးယှဉ်ပြီး မေးကြည့်ရမယ်။

(၁) ကိုရင်၊ ကိုရင့်မှာ အခုစွဲကပ်နေတဲ့ ဝေဒနာရောဂါမှ ဝေဒနာငြိမ်းသွားတဲ့ သုခကို ယူမလား။

(၂) ဒါမှမဟုတ် ယခုစွဲကပ်နေတဲ့ ဝေဒနာ ရောဂါကတော့ ဒီအတိုင်းပဲ။ စကြဝဠာတေးမင်း စည်းစိမ်လောက်ချမ်းသာတဲ့ လူ့လောကမှာ အထွတ်အထိပ်ရောက် ချမ်းသာသုခကို ရရင် ယူမလား(လို့ မေးကြည့်ပါ။)

မေးကြည့်လို့ရှိလျှင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘယ်သုခကို ယူမလဲ၊ (စဉ်းစားပါ)။ ဆင်ခြင်တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုလျှင် စကြဝတေး သုခက သုခကြီးသလောက် တကတဲ ပယောဂတွေပြုပြင်ရမှုတွေ အင်မတန်များတဲ့အပြင် မိမိမှာ ရောဂါဝေဒနာက စွဲနေတော့ အလကား ဒါတဲ့ ကြည့်နေရမဲ့ သုခ မလိုချင်ဘူး။ မှန်မှန်ကလေး ဝတ်စားပြီးတော့ သူ့လက်ရှိ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်ငြိမ်းခြင်း ဆိုတဲ့ ချမ်းသာသုခကိုပဲ လိုချင်မယ်။ ရောဂါဝေဒနာ ပျောက် ငြိမ်းခြင်းဆိုတာဟာ ရောဂါဝေဒနာ၏ မဖြစ်ခြင်းကိုခေါ်တယ်။ ရောဂါဝေဒနာမဖြစ်တာက မဖြစ်သလောက် ချမ်းသာနေပါ တယ်။ (စဉ်းစားကြည့်ပါ။)

အဖြစ်ချမ်းသာက ဖြစ်-တည်-ပျက်၊ ဖြစ်-တည်-ပျက်၊ ဖြစ်-တည်-ပျက်၊ တပျက်တဲပျက်နေတဲ့ ချမ်းသာဖြစ်လို့ ထိုချမ်း သာကို မလိုချင်ဘူးတဲ့။

အဲဒါလိုပဲ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်မြတ်လဲ ခန္ဓာငါးပါး တို့ရဲ့ အဖြစ်ဇာတ်သိမ်းမှု အငြိမ်းကြီးငြိမ်းမှုဆိုတဲ့ အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန်ခံစံရအောင် သစ်မှရခင် ဝါးကို ပေါင်းကူပ်သော အနေနဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာဖြင့် မျှတတော်မူနေရပါတယ်။ အမှန်တကယ် ကိုယ်တော်လိုချင်တော်မူတာက အရဟတ္တဖိုလ် ချမ်းသာထက် အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို လိုချင် တော်မူပါတယ်။ အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဆိုတာ ဘုံသုံး ပါးမှာ ဘယ်ဘုံ၌မှာမှ ခန္ဓာအသစ်မဖြစ်သော ငြိမ်းအေးခြင်းဖြင့် ငြိမ်းအေးမှုကို ဆိုလိုပါတယ်၊ ထို အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို မြတ်စွာဘုရားရှင် လိုချင်တော်မူပါတယ်။

ကိုယ်တော် လိုချင်တဲ့ အနုပါဒိသေသ ပရိနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို ရယူတော်မူသွားတဲ့ သုဂတဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးကျူးအပ်တဲ့ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလို့ပြီးပါပြီ။

နိမိကဏ္ဍသုတ် ဟောခြင်းအစ

ယင်းသို့ သုဂတဂုဏ်ထူးဖြင့် ချီးကျူးအပ်ပါသော မြတ်စွာဘုရားကို မိမိတို့စိတ်ထဲမှာ သာဝတ္ထိပြည်မှန် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ကိန်းအောင်းဓမ္မလျော် နေတော်မူတဲ့ပုံကို အာရုံယူထားကြပါ။ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်တို့သည် တရားနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ရှေးကပြောလျှင်ပင် နောက်က တောက်လျှောက် အာရုံရယူပြီး သား ဖြစ်နေကြပါပြီ။

ရှေ့ဆက်၍ ဘာကို အာရုံယူရမလဲ။ အနက်သဘောပေါ်လွင်တယ်ဆိုတာ မိမိဉာဏ်ထဲမှာ ဒီအာရုံတွေ တန်းပြီးတော့ တခုပြီး တခု ဒီလိုပေါ်မှ အနက်ထင်တယ်လို့ ခေါ်ပါတယ်။ကောင်းပြီ။ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည်မှန် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ကိန်းအောင်းဓမ္မလျော် နေတော်မူတဲ့ပုံကို အာရုံယူပြီးတဲ့နောက် ဆက်၍ အာရုံယူရမှာက တနေ့သ၌ သာဝတ္ထိပြည်သား သင်္ဃာ တယောက် မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တွေကို မိမိအိမ်သို့ပင့်၍ မွန်မြတ်သော ဆွမ်း ခဲဖွယ် ဘောဇဉ် ဒါန ကြီး ပေးလှူနေတဲ့ပုံကို ဆက်ပြီးတော့ အာရုံယူထားကြပါဦး။ ယူပြီးပြီ။

အဲဒီအချိန်မှာ ပသေနဒီ ကောသလမင်းတရားကြီးက ငွေ ရေးကြေးရေး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်စရာရှိလို့ မင်းချင်း (မင်းမှုထမ်း)

တဲ့ယောက်လွှတ်ပြီး ထိုသဌေးကို အခေါ်ခိုင်းလိုက်တယ်။ မင်းမှုထမ်းက သဌေး ဘုရား အမှူးရှိတဲ့ သံဃာကို ဆွမ်းပြုလှူဒါန်းနေတဲ့ နေရာသို့ လာရောက်ပြီးတော့ "သဌေးမင်း၊ (ရာဇာ တံ အာမန္တေသီလို့ စာက ဆိုပါတယ်။) သဌေးမင်း၊ မင်းတရားကြီးက ငွေရေးကြေးရေး ဆွေးနွေးတိုင်ပင်စရာရှိလို့ အသင် သဌေးမင်းကို အခေါ်လွှတ်ပါတယ်"

အဲဒီလို ပြောတဲ့အခါ သဌေးက ဘာပြန်ပြောသလဲ (ဆိုလျှင်) "မောင်ရယ်၊ ကျုပ်အခု ဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းနေတဲ့ အခါဖြစ်လို့ ဘုရင်ထီးဘုရားကြီးကို ပြန်ကြား လျှောက်ထားပေးပါ။ ဥစ္စာကို သိမ်းဆည်းပြီးလျှင် ဘုရင်မင်းတရားကြီးထံ မှောက် အရောက်လာပါ့မယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း မောင်ရင် ပြန်ကြားပြောပေးပါ"ဆိုတော့ "ကောင်းပါပြီ"ဆိုပြီး မင်းချင်းယောက်ျားပြန်သွားတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက သဌေးရဲ့ပြောတဲ့စကားမှာ သဌေးရဲ့ ရည်ရွယ်ချက် အနက်အဓိပ္ပာယ်ရှိလှပုံကို သိတော်မူတယ်။ ဒီကနေ့တော့ နိမိလေးပါး (ဥစ္စာလေးပါး) ခွဲခြားဟောကြားရမယ်။ နိမိကလ္လသုတ်ဆိုတာ နိမိ-က ဥစ္စာ၊ ကလ္လ-က အဲဒီ ဥစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြားဖော်ပြတဲ့သုတ်၊ ဒီသုတ်တရား ဟောရမယ်။

အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရား စဉ်းစား ဆင်ခြင်တော်မူပြီး အားလုံး ဆွမ်းကပ်ပြီး ရေစက် မိုးစက်ချပြီး တရားဟောဘို့အချိန်ရောက်တော့ နိမိကလ္လခေါ်သော ဒီသုတ္တန်ကို သဌေးအား တရားနာခံထားပြီးတော့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

(၁) နိမိ နိခေတိ ပုရိသော၊
ဂမ္ဘီရေ ဩဒကန္တိကေ။
အတ္ထေ ကိစ္စေ သမုပ္ပန္နေ၊
အတ္တာယ မေ ဘဝိဿတိ။

ဂဟပတိ၊ ဒါယကာ သင်္ဂေး။ ပုရိသော၊ အမျိုးကောင်းသား အမြော်အမြင်ကြီးတဲ့ မင်း၊ယောကျ်ားသည်။ ဂမ္ဘီရေ၊ နက်စွာထသော။ ဩဒကန္တိကေ၊ ရေနှင့်နီးကပ် အောက်မြေအရပ်၌။ နိမိ၊ ရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာကို။ နိခေတိ၊ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းပေ၏။

သင်္ဂေး၊ အမြော်အမြင် အဆင်ခြင်ရှိတဲ့ ယောကျ်ားသည် ရွှေငွေဥစ္စာရတနာကို နက်စွာသော မြေအရပ်၌ (ဘယ်လောက်နက်သလဲဆိုလျှင်) နောက်တတောင်လောက် တူးလိုက်လျှင် ရေထွက်တော့မယ်–လို့ ဆိုရလောက်အောင် နက်စွာသော မြေအရပ်၌ လုံလုံခြုံခြုံ ထိုရွှေငွေရတနာဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းတယ်ဆိုပါစို့။ ဤအရာ၌ ဥစ္စာသည် လေးမျိုးရှိတယ်။ ဥစ္စာလေးမျိုးကို နားလည်ပါ။

ဥစ္စာလေးမျိုး

၁။ ထာဝရဥစ္စာ = ဒီနေရာမှာထားလျှင် ဒီနေရာမှာပဲ ဘယ်မှ ရွှေ့ရှားမသွားတတ်တဲ့ လယ်ယာမိုးမြေ တိုက်တာနေအိမ် ရွှေငွေ အိမ်ထောင်ပရိဘောဂ အသုံး

အဆောင် အစရှိတဲ့ မိမိပိုင်သည့် သက်မဲ့ဝတ္ထု ပစ္စည်းများကို ထာဝရဥစ္စာ-လို့ ခေါ်တယ်။

၂။ ဇင်္ဂမဥစ္စာ= တရွေ့ရွေ့ရွားရွား တလှုပ်ရှားရှား သွားလာတတ်တဲ့ မိမိပိုင်သော ဆင်မြင်း ကျွဲနွား ကျွန်ယောကျာ်း ကျွန်မိန်းမ-အစရှိတဲ့ သက်ရှိ ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ဇင်္ဂမဥစ္စာလို့ ခေါ်တယ်။

၃။ အင်္ဂသမဥစ္စာ = မိမိရဲ့ ဦးခေါင်းလက်ခြေ အင်္ဂါများသည် မိမိအရှေ့သွားလျှင် အရှေ့ပါ၊ အနောက်သွားလျှင် အနောက်ပါ၊ တောင်သွားလျှင် တောင်ပါ၊ မြောက်သွားလျှင် မြောက်ပါနေသလို မိမိတတ်သိသော နှုတ်မှုပညာ လက်မှုပညာများကလဲ မိမိသွားရာ အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် အရပ်တို့သို့ ထက်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါတတ်တဲ့အတွက် ထိုမိမိ တတ်သိတဲ့ နှုတ်မှုပညာ လက်မှုပညာများကို အင်္ဂသမ ဥစ္စာလို့ ခေါ်တယ်။ (ဦးခေါင်းလက်ခြေ အင်္ဂါတို့နှင့် တူတဲ့ ဥစ္စာပေါ့)။

၄။ အနုဂါမိကဥစ္စာ = ဆိုခဲ့ပြီးသော ရွှေငွေ အစရှိတဲ့ သက်မဲ့ထာဝရ ဥစ္စာတွေ၊ ဆင်မြင်း ကျွဲနွား-အစရှိတဲ့ သက်ရှိ ဇင်္ဂမဥစ္စာတွေ၊ မိမိတတ်သိတဲ့ နှုတ်မှုပညာ လက်မှုပညာဆိုတဲ့ အင်္ဂသမဥစ္စာတွေ ဒီဥစ္စာသုံးမျိုးဟာ ဒီဘဝမှာ အလွန်ဆုံးလိုက်လျှင် မိမိ သေသည်အထိသာပဲ လိုက်မယ်။ သေတဲ့နောက် သူတို့မလိုက်တော့ဘူး။

ဒီဘဝမှာနေရစ်ခဲ့ကြတာပဲ။ကိုယ်ကတာတွေကိုပစ်သွား-ရတာပဲ။ အဲဒီလိုမဟုတ်ပဲ တမလွန်လောကမှာ အနာဂတ် သံသရာတလျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် မိမိနောက်က အရိပ်ပမာ တကောက်ကောက် လိုက်ပါတတ်တဲ့ ဒါနကောင်းမှု၊ သီလကောင်းမှု၊ သမာဓိကောင်းမှု၊ ပညာကောင်းမှု၊ ဒီကောင်းမှု လေးပါးကိုတော့ အနုဂါမိကဥစ္စာခေါ်တယ် ဒကာသငေ့။

အဲဒီ ဥစ္စာလေးမျိုးတွင် ယခု မြေထဲ မြှုပ်နှံတယ်ဆိုတဲ့ ဥစ္စာ ထာဝရ ဥစ္စာစာရင်းထဲမှာ ပါတဲ့ ရွှေငွေကို ပြောနေတယ်။

ပုရိသော၊ အမျိုးကောင်းသား အမြော်အမြင်ကြီးတဲ့ မင်းယောကျ်ားသည်။ ဂမ္ဘီရေ၊ နက်စွာထသော။ ဩဒကန္တိကေ၊ ရေနှင့်နီးကပ် အောက်မြေအရပ်၌။ နိဓိံ၊ ထာဝရဥစ္စာ ရွှေငွေရတနာကို။ နိဓေတိ၊ မြှုပ်နှံသိုမှီးသိမ်းဆည်းပေ၏။

ဥစ္စာမြှုပ်နှံရာ၌ ရည်ရွယ်ချက် ၂–မျိုး

ရွှေ ငွေ ဥစ္စာ ထာဝရဘဏ္ဍာကို မြေထဲ သိမ်းဆည်းတာဟာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိတယ် ဒကာသငေ့။

(၁) အကျိုးရဘို့ မျှော်လင့်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တခု။

(၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဘို့ ရည်ရွယ်ချက်တခု၊

ဤရည်ရွယ်ချက်နှစ်မျိုးတို့တွင် (၁) အကျိုးရဘို့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ရှေးဦးစွာ မြတ်စွာဘုရား ဖော်ပြတော်မူလို၍—

အတ္ထေ ကိစ္စေ သမုပ္ပန္နေ၊
အတ္တာယမေ ဘဝိဿတိ—

လို့ ဟောတော်မူတယ်။

မေ၊ ငါ့အဖို့ရာ။ အတ္ထေ ကိစ္စေ၊ အကျိုးရှိအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်သော ကိစ္စကြီးငယ် အသွယ်သွယ်သည်။ သမုပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ပေါ်လတ်သည်ရှိသော်။ မေ၊ ငါ၏။ အတ္ထာယ၊ ဥစ္စာပွားတိုး အကျိုးအလို့ငှါ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍လဲပဲ။ နိဓေတိ၊ မြုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းတတ်ပေ၏။

(၁) အကျိုးရဘို့ မျှော်ကိုးတယ်ဆိုတာ "ခုအချိန်သည် ရောင်းလို့ဝယ်လို့ ရင်းလို့ နှီးလို့ မကောင်းသေးဘူး၊ နံနက်တမျိုး နေ့တမျိုး ညတမျိုး နက်ဖြန်တမျိုး နောက်တနေ့တမျိုး နောက်ရက်တမျိုး အမျိုးမျိုးဈေးတော့ မတည်ငြိမ်တဲ့အခါမှာ သွားပြီးတော့ မြောက်မြားစွာ ရင်းနှီးလုပ်ကိုင်လို့ရှိလျှင် အဆင်မသင့် အခွင့်မလျော်ပါက အရင်းပါပြုတ်ပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်။ ဒီတော့ ရောင်းကောင်း ဝယ်ကောင်းတဲ့ တည်ငြိမ်သောအချိန်အခါရောက်လိမ့်ဦးမည်။ အခွင့်ကောင်းရတဲ့အခါကျမှ ငါ ဤဥစ္စာတို့ကို အရင်းအနှီးပြု၍ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား မြောက်မြားစွာသော အတိုးဥစ္စာကို ရစေမယ်"

အဲဒီလို ရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ ရွှေငွေဥစ္စာ ထာဝရဘဏ္ဍာကို မြေထဲမှာ မြှုပ်တတ်တယ်။ ဒါဟာ ရည်ရွယ်ချက်တပါး။

အကျိုးမဲ့ကို ပယ်လိုခြင်း၌ ရည်ရွယ်ချက် ၅-မျိုး

(၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားလိုတဲ့ရည်ရွယ်ချက်။ သူ့ကျတော့ ၅-ခုဟောပြတော်မူတယ်။

(၂) ရာဇတော ဝါ ဒုရုတ္တဿ၊
စောရတော ပီဠိတဿ ဝါ။
ဣဏဿ ဝါ ပမောက္ခာယ၊
ဒုဗ္ဘိက္ခေ အာပဒါသု ဝါ။
ဧတဒတ္ထာယ လောကသ္မိံ၊
နိဓိ နာမ နိဓိယျတိ။

(က) ဒုရုတ္တဿ၊ သူတဖက်သား ကုန်းတိုက်စကားပြောကြားအပ်သော ငါ့အဖို့ရာ။ (ဥပ္ပန္နတော၊ မတော်တဆ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တဲ့)။ ရာဇတော ဝါ၊ မင်းဘေးမှလည်း။ ပမောက္ခာယ၊ လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍လဲပဲ။ နိဓိယျတိ၊ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်ပေ၏။

အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားရန်ရည်သန်ချက်ကို ၅-မျိုးဖော်ပြတယ်။ "ဪ....လောကမှာနေရ မလိုတဝက် လိုတဝက်၊ ငါကောင်း

စားတာကို မလိုတမာအပိုင်းကနေပြီး မင်းများနဲ့ အထင်မှား အောင် ကုန်းတိုက်စကားပြောကြားလို့ မင်းများ ငါ့အပေါ်မှာ အထင်မှားလို့ ငါ့ထံမှောက် မင်းဘောဂစည်းစိမ်ရောက်လာနိုင်တယ်။ ရောက်လာလျှင် ထို မင်းဘောဂစည်းစိမ်ကို လှူတတ်မြောက်အောင် သုံးစွဲမယ်'' ဤရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းတတ် တယ်။ ဒါ(ကကြီး)ဆိုပါစို့။

(ခ) ပိဋကတသ၊ အကျဉ်းအကြပ် နှိပ်စက်အပ်သော ငါ့ အဖို့ရှာ။စောရဘော၊လူဆိုးသူဆိုးဘေးမှ။ပမောက္ခာ ယ၊ လှူဘ်မြောက်ခြင်းငှာ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပေ လိမ့်မည်။

''လောကမှာ နေရတယ်ဆိုတာ ရန်သူတွေဝိုင်းဝိုင်းလည်နေ တဲ့ကြားထဲမှာ လူ့ဘုံဆိုတာ နေရ၊ မတော်လို့ လူဆိုးသူခိုး ငါ့ကို လက်ဦးသွားလို့ သူတို့နှိပ်စက်ရင် ငါ့အသက်ကို ဒီဥစ္စာ ရွေးငွေနဲ့ လွတ်မြောက်အောင် ရှက်ဆောင်မယ်'' ဤရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ ဥစ္စာပစ္စည်းကို မြှုပ်နှံသိုမှီ တတ်တယ်။

(ဂ) ဋ္ဌဏာသ၊ ကြွေးမြီမှ။ ပမောက္ခာယ၊ လွတ်မြောက် ခြင်းငှာ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ နှလုံးပိုက်၍လဲပဲ။ နိဓိယျတိ၊ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်း ဆည်းအပ်ပေ၏။

''ဘဝမှာ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်တတ်တာဟာ ကြွေးမြီပဲ။ ကြွေး မြီနှိပ်စက်လာရင် စိတ်မချမ်းသာ ကိုယ်မချမ်းသာ၊ သံသရာပါ

လိုလဲ မကိုက်၊ အဲဒီဘော့ ကြွေးမြီတင်လျှင် ထိုကြွေးမြီဘေးမှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်စေမယ်” ဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ ရွှေငွေ ဥစ္စာကို သိမ်းဆည်းတတ်ဘယ်။

(ဃ) ဒုဗ္ဘိက္ခေ၊ ထမင်းအစာ ခေါင်းပါးသောအခါ၌ရင်း။

(င) အာပဒါသု ဝါ၊ ရေဘေးမီးဘေး သင့်ရောက်သေစ အခါတို့၌ရင်း။ ပမောက္ခာယ၊ ဒုဗ္ဘိက္ခဘေး ရေမီးဘေး မှ ကင်းဝေးလွတ်မြောက်ရန်အလို့ငှါ။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ (ဝါ) ဖြစ်အောင်ဟုလို့ရင်း။ နိမိ ယျတိ၊ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်ပေ၏။

“ဒုဗ္ဘိက္ခဘေး ရောက်လာခဲ့သော်ရင်း၊ ရေဘေး မီးဘေး ရောက်လာခဲ့သော်ရင်း၊ ငါကိုယ်ငါ အဆင်းရဲမခံဘူး။ ဒီဘေး တွေက ကင်းဝေး လွတ်မြောက် ချမ်းသာရောက်အောင် ဒီရွှေ ငွေဥစ္စာကို ငါသုံးမယ်” ဒီရည်ရွယ်ချက်နဲ့လဲပဲ မြှုပ်နှံတယ်။ ခြုံလိုက်လျှင်တော့—

(၁) ကောင်းကျိုးရဘို့ ရည်ရွယ်ချက်၊

(၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဘို့ ရည်ရွယ်ချက်။ ဒီ နှစ်ချက်ပဲ။

လောကသ္မိံ၊ လောက၌။ ဧတဒတ္ထာယ၊ ဤဆိုအပ် ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ကောင်းကျိုးကို ရဘို့ရန် အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဘို့ရန်အလို့ငှာ။ နိမိ နာမ၊ ထာဝရ ဥစ္စာ ရွှေ ငွေ ရတနာမည်သည်ကို။ နိမိယျတိ၊ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်း ဆည်းအပ်ပေ၏။

အေး-သူသူငါငါ ဥစ္စာပစ္စည်း ပိုလျှံလာလျှင် သိမ်းဆည်း တော့ သိမ်းဆည်းတာပဲ။ အဲဒီသိမ်းဆည်းထားတဲ့ ရည်ရွယ်

ချက်ကိုတော့ "ကိုရင် ပြောပြစမ်းပါ" ဆိုလျှင် ရည်ရွယ်ချက်ထား တော့ရှိတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ အတိအကျ ပြောပြတတ်ခဲ့တယ် နော်။ မြတ်စွာဘုရားက အလိမ္မာသင်ပေးတဲ့အတွက် ယခုတော့ ပြောတတ်ပြီဆိုပါစို့၊ ဥစ္စာသစ္စည်း သိမ်းဆည်းတာဟာ (၁) ကောင်းကျိုးရဘို့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ (၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှား ဘို့ ရည်ရွယ်ချက်၊ အတိုချုပ် ဒီနှစ်ပါးပဲတဲ့၊

ဤတွင် (၁)ကောင်းကျိုးရဘို့ ရည်ရွယ်ချက်ဆိုဘာဟာလဲပဲ အမျိုးမျိုးပေါ့ခလား။ ဒီဥစ္စာကို ရင်းနှီး၍ ဥပမာပုံ–အတိုးအပွား ပေးစားမယ်၊ ဒါမှမဟုတ် ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားမယ်။ ဒါမှ မဟုတ် ဥပမာပုံ– လယ်မြေ စသည်ဝယ်ပြီးတော့ လုပ်ကိုင်မယ် စသည်။ ဒီတော့မှ တိုးပွားခဲ့တယ်။ ဟိုအကျိုးရဘို့ ရည်ရွယ် ချက်တွေကတော့ အမျိုးမျိုးပေါ့။

(၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဘို့ ရည်ရွယ်ချက်ကလဲအမျိုးမျိုး၊ အမျိုးမျိုးကိုတော့ ဉာဏ်ရှိသလောက်ပြော။ နှစ်ပါးစုံ အမျိုးမျိုး ကို ခြုံလိုက်လျှင် ဒီနှစ်မျိုးပဲ ရှိတယ်။ (၁) အကျိုးရဘို့ ရည် ရွယ်ချက် (၂) အကျိုးမဲ့ကို ပယ်ရှားဘို့ ရည်ရွယ်ချက်။ ဒီရည် ရွယ်ချက်နှစ်ပါးဖြင့် ရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာကို သူသူငါငါ မြှုပ် နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းကြတာ။

ကောင်းပြီ၊ ရည်ရွယ်ချက်ကြီးစွာဖြင့် မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်း၊ အပ်တဲ့ ရွှေငွေ ရတနာသည် မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်အားလုံးကို အကုန်အောင်မြင် ပြီးမြောက်စေတော့သလား၊ ဒီလိုလဲ တဆင့် မေးရမယ်။ အဲဒီအတွက် မေးပြီးလျှင် အဖြေကို ဖြေရမယ်။ အဖြေကား—

၂။ တာဝ သုနိဟိတော သန္တော၊
ဂမ္ဘီရေ ဩဒကန္တိကေ။
န သဗ္ဗော သဗ္ဗဒါ ဝေ၊
တဿ တံ ဥပကပ္ပတိ—

လို့ပဲ မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြားဟောဆိုတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသခင်ဧ၊ ဂမ္ဘီရေ၊ နက်စွာထ သော၊ ဩဒကန္တိကေ၊ ရေနှင့်နီးကပ် အောက်မြေအရပ်၌၊ (ရှေးတုန်းကတော့ မြေကြီးထဲမှာပဲ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းကြတာများတယ်)၊ တာဝ၊ သို့စဉ်ကလောက် ရည်ရွယ်ချက်ကြီးစွာဖြင့်။ သုနိဟိတော၊ ကောင်းစွာ သိုမှီးသိမ်းဆည်းအပ်သည်၊ သန္တော၊ ဖြစ်စေကာမူ။ သဗ္ဗော၊ ခပ်သိမ်းဥဿုံ အလုံးစုံသော ရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာသည်၊ သဗ္ဗဒါ ဝေ၊ ခပ်သိမ်းသော ကာလ၌ပင်လျှင်။ တဿ၊ ထိုဥစ္စာရှင်၏။ တံ၊ ထိုတောင့်တမျှော်ကိုး အကျိုး နှစ်ပါးကို။ န ဥပကပ္ပတိ၊ မုချကေန် မပြီးစေနိုင်၊

မြှုပ်နှံဥစ္စာ ပျောက်ဆုံးခြင်းအကြောင်း ၅-ပါး

ကေန်မုချ ပြီးစေနိုင်တယ်လို့ မပြောနိုင်ဘူးတဲ့။ ပြီးစေတတ် တာ တချို့တဝက်ရှိမယ်။ မပြီးစေတတ်တာကလဲ တချို့တဝက် ရှိမယ်။

မပြီးစေတတ်ပုံဘာ ဘယ်လိုများ ဖြစ်တတ်သို့တုန်းလို့ မေးရန်-ရှိလို့—

၃။ နိဓိ ဝါ ဌာနာ စဝတိ၊
သညာ ဝါ-သာ ဝိမုယှတိ။
နာဂါ ဝါ အပနာမေန္တိ။
ယက္ခာ ဝါပိ ဟရန္တိ နံ။

၄။ အပ္ပိယာ ဝါပိ ဒါယာဒါ၊
ဥဒ္ဓရန္တိ အပဿတော။
ယဒါ ပုညက္ခယော ဟောတိ၊
သဗ္ဗ-မေတံ ဝိနဿတိ။

၃။ နိဓိ ဝါ၊ မိမိ မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းထားတဲ့ ရွှေငွေဥစ္စာရတနာတသောင်းလည်း။ ဌာနာ၊ မိမိမြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းရာ အရပ်ဌာနမှ။ စဝတိ၊ အရပ်တပါး ရွှေ့ရှားရွေ့လည်း သွားတတ်၏။ (၁)

(သတိပြုဘို့ပေါ့လေ၊ ဥစ္စာပျောက်ပြီဆိုလျှင် ငရဲကြီးကုန်အောင်တယ်။ ဘာပြောသလဲ၊ ကိုယ့်ဥစ္စာ ပျောက်ပြီဆိုလျှင် ဖြူလူနိုးနိုး နီယူနိုးနိုးနဲ့ တခါတဲ တောင်ယိုး-မြောက်ယိုး ယိုးစွပ်ကုန်ကြတယ်။ ယိုးစွပ်ကတဲ့ကို က အကုသိုလ်တွေ ပွားကုန်တယ်။ ဒါကြောင့် "ဥစ္စာပျောက် ငရဲကြီး" ဆိုတဲ့ စကားပုံ ပေါ်လာတယ်။ ဥစ္စာရဲ့ပျောက်ခြင်းအကြောင်းကို လုံလုံလောက်လောက် မိမိက စဉ်းစားမထားလျှင် အကုသိုလ် ဖြစ်တတ်တယ်။ ယခုမြတ်စွာဘုရားက ဥစ္စာရဲ့ ပျောက်ခြင်းအကြောင်းတွေကို ပြည့်စုံစွာ ဟောပြနေတယ်။ မိမိသုံးစွဲဘို့ ကံအကြောင်း ကုန်သွားလျှင်

(၁) ရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာတွေကိုကလဲ ကိုယ်မြှုပ်ထားတဲ့ နေရာမှ အရပ်တပါးသို့ သူ့အလိုလို ရွေ့သွားတတ်တယ်တဲ့)။

ဒါကြောင့် ရှေးတလူကြီးတွေဟာ ဥစ္စာမြှုပ်တော့မည်ဆိုလျှင် အိုးဘောကိုအောက်ကဖောက်ပြီး မီးသွေးမှုန့်ထောင်းထည့်ပြီး မှုန့်များထောင်းထည့်ပြီးမှအဲဒီအပေါ်ကရွှေငွေဥစ္စာကိုထည့်ပြီး စလောင်းဖုံးနှင့် ဖုံးပြီး မြေထဲမြှုပ်ကြတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်က ဘယ်လိုလဲဆိုလျှင် မတော်တဆ အဲဒီရွှေအိုး ငွေအိုးက ရွေ့သွားလျှင် မီးသွေးကြောင်းကလေး ပြာကြောင်း ကလေးကထင်နေအောင်၊ အဲဒီ မီးသွေးကြောင်း ပြာကြောင်း ကလေးလမ်းအတိုင်းလိုက်ပြီး တူးဖော်နိုင်အောင် ထည့်တတ် မြှုပ်တတ်ကြတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်က ဒါပါပဲ။ ဒါကိုမြင်သဖြင့် "ဪ... ဥစ္စာကလဲ သူ့ဘာသာသူ အရပ်တပါး ရွေ့ရှားသွားတတ်တယ်" လို့ သိရတာပေါ့။

ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ အဿ၊ ထိုဥစ္စာရှင်၏။ သညာ၊ အမှတ်သညာကသော်မှုလည်း။ ဝိမုယှဘိ၊ မိန်းမောတွေဝေ မေ့ပျောက်၍ နေတတ်ပေ၏။ (၂)

(ဒါက ၂-နံပါတ်အကြောင်း၊ ကိုယ်သုံးဘိုကံ ကုန်လာပြီဆိုလျှင် ကိုယ်မြှုပ်ထားတဲ့နေရာကို ကိုယ်မမှတ်မိပဲ ရှိတတ်တယ်တဲ့။ မြှုပ်တာက အိမ်ရှေ့မှာမြှုပ်တယ်။ အိမ်နောက်ဘက်မှာ မြှုပ်မိသလိုလို၊ အိမ်ခေါင်းရင်းမှာ မြှုပ်မိသလိုလို၊ အိမ်ခြေရင်းမှာ မြှုပ်မိသလိုလို ကိုယ်မြှုပ်တဲ့နေရာကို ကိုယ်မမှတ်မိတာဟာ ကိုယ့်ကံအဟုန် ကုန်လာလို့ပဲ။ ဒီအကြောင်းကြောင့်လဲ ရှာမတွေ့တာဖြစ်နိုင်တယ်။)

နာဂါဝါ အပနာမေန္တိ။ နတ်နဂါးတို့က သော်မူလည်း အရပ်တပါး ဖယ်ရှားတတ်ကုန်၏။ (၃)

(ကိုယ့်ကံ မကောင်းလျှင် နတ်နဂါးများက သော်လဲပဲ ဒီ ရွှေငွေဥစ္စာကို အရပ်တပါး ဖယ်ရှားပစ်တတ်တယ်။)

နံ၊ ထိုဥစ္စာကို။ ယက္ခာဝါပိ။ ဘုမ္မစိုးယက္ခနတ်တို့က သော်မူလည်း။ ဟရန္တိ၊ အရပ်တပါး ယူဆောင်၍ သွားတတ်ကုန်၏။ (၄)

(အရပ်ခေါ် ဥစ္စာစောင့်၊ ဘုမ္မစိုး ယက္ခ နတ်များက သော်လဲပဲ ဒီဥစ္စာကို အရပ်တပါး ကိုယ်မသိခင် ယူဆောင်၍ သွားတတ်ကြတယ်။)

အပဿတော၊ မိမိမမြင်ခင်၊ အပ္ပိယာ၊ မချစ်မနှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ ဒါယာဒါဝါပိ၊ အမွေခံတို့က သော်မူလည်း။ ဥဒ္ဒရန္တိ၊ တူးဖော်ယူဆောင်၍ သွားတတ်ကုန်၏။ (၅)

(ကိုယ်မမြင်ခင် ကိုယ်မပေးချင်တဲ့ လူများကသော်လဲပဲ တူးဖော်ယူဆောင်၍ သွားတတ်ကြတယ်။)

အကြောင်း ၅-ချက်ရှိတယ်—

(၁) ရွှေငွေ ကိုယ်နှိုက်ကလဲပဲ သူ့ဘာသာသူ အရပ်တပါး ရွေ့သွားတတ်တယ်။

(၂) ကိုယ်ကသော်လဲပဲမြှုပ်နှံ့ထားတဲ့နေရာကို မမှတ်မိပဲ ရှိတတ်တယ်။

(၃) နတ်နဂါးများ၊
(၄) ဘီလူး ယက္ခ ဘုမ္မစိုး နတ်များက သော်လဲပဲ အရပ်တပါးသို့ ယူဆောင်သွားတတ် ကြတယ်။
(၅) ကိုယ်မပေးချင်တဲ့ လူများက သော်လဲပဲ ကိုယ်မမြင်ခင် တိတ်တဆိတ် တူးဖော်၍လဲ ယူသွားတတ်တယ်တဲ့။ ဥစ္စာ ပျောက်တဲ့ နေရာမှာ အကြောင်း ၅-ပါးရှိတယ်။

ဥစ္စာပျက်စီးရခြင်း အကြောင်းရင်း

ဥစ္စာပျောက်တိုင်း ပျောက်တိုင်း ၅—ခုမြောက် အကြောင်း ချည့်ပဲ စွဲလမ်းပြီးတော့ ပြူယူမှာပဲ၊ နှိုးယူမှာပဲလို့ချည်း မစွပ်စွဲနိုင်တဲ့။ စွပ်စွဲလျှင် အကုသိုလ်များ ရေပွားတယ်။ ကဲ—ဒါဖြင့် အတိုချုပ် လိုရင်းချုပ် ဥစ္စာ ပျောက်ရခြင်းရဲ့ အခြေခံ အကြောင်းရင်းက ဘယ်သူလဲဆိုတော့—

ယဒါ ပုညက္ခယော ဟောတိ၊
သဗ္ဗ-မေတံ ဝိနဿတိ-(တဲ့)။

ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ ပုညက္ခယော၊ ကုသိုလ်ကံ အဟုန်ကုန်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဒါ၊ ထိုသို့ မိမိရဲ့ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံအဟုန် ကုန်သောအခါ၌။ ဧတံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော ရွှေငွေဥစ္စာရတနာသည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျောက်ခြင်းမလှပျောက် ပျက်ခြင်းမလှပျက် တတ်ပေ၏။

ကိုယ့်ကိုအဟုန် ကုန်ပြီဆိုလျှင် မိမိမှာရှိတဲ့ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဥစ္စာ အကုန်လုံး ဘယ်လိုပြုတ်ပြုတ်ပြုန်းတယ်လို့ ပျက်စီးကုန်မှန်း မသိအောင် ပျက်စီးတတ်တယ်။ ပျောက်ကုန်တတ်တယ်။

ပျက်စီးခြင်း ၂-မျိုး

အဲဒီ ပျက်စီးတဲ့နေရာမှာ (၁) အစပျောက် အနပျောက် ပျက်စီးခြင်းကတမျိုး (၂) နောက် အသက်နဲ့ အသွင်တမျိုး ပြောင်းပြီး ပျက်စီးတာကတမျိုးလို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ဒီနှစ်မျိုး မှာ ၁ အမှတ်ပြ အစပျောက် အနပျောက် ပျက်စီး တာက တော့ မိမိတို့အသိသားပဲ။ ၂ အမှတ်ပြ အသွင်တမျိုးပြောင်း ပြီး ပျက်စီးပုံကို မှန်းကြည့်ရအောင်၊ ဗဟုသုတ ရှိကြည့်ကြရ အောင်။

ကိသာဂေါတမီဝတ္ထု အကျဉ်း

ဘုရားရှင် လက်ထက် တော်တုန်းက သာဝတ္ထိပြည်သား ကုဋေလေးဆယ်ကြွယ်ဝတဲ့ သဌေးတယောက်ဟာ သဌေး အဆောင်အယောင်အခမ်းအနားနှင့် ခမ်းခမ်းနားနား နေယင်း က ရက်၊ လ၊ နှစ်ပေါင်း အတော်လေးကြာညောင်းလို့ သူ့ ကိုသိုလ်ကံအဟုန် ကုန်လာတဲ့အခါကျတော့ သူ့မှာရှိသမျှ ရွှေ ငွေဥစ္စာတွေဟာ အကုန်လုံး မီးသွေးခဲတွေချည့်ဖြစ်ကုန်တယ်။ ဟိုသေတ္တာလှပ်ကြည့်လဲ မီးသွေးခဲ၊ ဒီသေတ္တာ လှပ်ကြည့်လဲ မီးသွေးခဲ၊ အားလုံးမီးသွေးခဲတွေချည်း ဖြစ်ကုန်တယ်။

အဲဒီလို မီးသွေးခဲတွေချည်း ဖြစ်ကုန်တော့ သူ "ငါတော့ ဘဝဆုံးပြီ၊ သွားပြီ" လို့ စိတ်ဆင်းရဲနေစဉ် သူငယ်ချင်း တယောက်ရောက်လာ၍သူ့မျက်နှာပျက်နေသည်ကိုမြင်၍သူငယ် ချင်းက "မင်းမျက်နှာ ပျက်တာဟာ ဘာဖြစ်လို့တုံး" မေး တော့ "မပြောနဲ့တော့ကွာ၊ ကုဋေလေးဆယ်လုံး မီးသွေးတုံး ချည်း ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ကြည့်တော့" ဆိုပြီး သူက သေတ္တာတွေကို အကုန်လိုက်ပြတယ်။

အဲဒီသူငယ်ချင်းက ဆင်ခြင်တတ်တဲ့သူငယ်ချင်းဖြစ်လေတော့ "သူငယ်ချင်း၊ ကံမကောင်းလျှင် ဥစ္စာပျက်မြဲပဲ။ ပျက်ပေမယ် လို့ အစပျောက် အနပျောက် ပျက်သွားတာမဟုတ်ဘူး။ ဒီမယ် ပစ္စည်းဒဿစအနု ကျန်ရစ်သေးတယ်။ အသွင်ပြောင်းသွားတယ်။ နောက်ဆက် မျှော်လင့်စရာရှိသေးတယ်။ သူငယ်ချင်း၊ ဒါတွေ စိတ်မပျက်ပါနဲ့၊ ငါအကြံပေးမယ်။ အဲဒီမီးသွေးခဲတွေကို ဗန်းထဲ စကောထဲထည့်။ ပြီးလျှင် လမ်းသွားလမ်းလာများ မြင်လောက် အောင် မိမိအိမ်ထဲက တနေရာရာမှာ ခင်းပြီးတော့ ပြထား။လမ်း သွားလမ်းလာတွေထဲက "ဟင်—သဌေးကလဲ မီးသွေးတွေကို စကောကြီးထဲ ဗန်းကြီးထဲ ထည့်ထားလိုက်တာ" ဟုဆိုလျှင် အဲဒီလူဟာ ဘုန်းကံရှင်မဟုတ်ဘူး။ "ဟာ—မီးသွေးရှိတော့ မီး သွေးပဲ ထည့်ရတာပေါ့" လို့သာ ပြောလိုက်ပါ။ ဒီလိုထားရာက တဦးတယောက်ကများ "ဘယ့်နှယ်ကြောင့် ရွှေတွေ ငွေတွေကို လူမြင်အောင် ထားရတာလဲ" လို့ ပြောလာလျှင် အဲဒီလူဟာ ဒီပစ္စည်းတွေကို သုံးစွဲဘို့ ကံပါတဲ့ ဘုန်းရှင်ကံရှင်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမျိုးသမီးဖြစ်ခဲ့လျှင် မင်းရဲ့ချွေးမ ပြုလိုက်ပါ။

အမျိုးသားဖြစ်နေ့လျှင် မင်းရဲ့သားမက်ပြုလိုက်ပါ။ သူအုပ်ချုပ်ပြီးတော့ မင်းတို့လဲ ချမ်းချမ်းသာသာသုံးပေါ့” လို့ အကြံပေးစကား ပြောကြားတယ်။

သဌေးကလဲ “ဒီနည်းကောင်းတယ်” ဆိုပြီး ပစ္စည်းတွေကို မီးသွေးတွေကို ဗန်းထဲထည့်ပြီး လမ်းသွားလမ်းလာများ မြင်လောက်အောင် အိမ်ထဲက ပြထားတယ်။ လမ်းသွားလမ်းလာတွေက မြင်တော့ “ဘယ့်နှယ်သဌေးကလဲ မီးသွေးတွေကို ဗန်းထဲထည့်ပြထားတယ်လို့” ဟု ပြောကြတဲ့အခါ သဌေးက “မီးသွေးရှိလို့ မီးသွေးကို ပြတာပေါ့”ဟု ပြန်ပြောတယ်။ ဒီလူဟာ ဘုန်းကံရှင်မဟုတ်ဘူးဆိုပြီးတော့ ပြီးလွယ်အောင် ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်တယ်။ အဲဒီလိုထားရာက ရက်ပေါင်း လပေါင်း အချိန်ကလေး တော်တော်ညောင်းလာတော့ အိမ်ရှေ့မှာ အမျိုးသမီးကလေးတယောက် ရောက်လာတယ်။ နာမည်က “ကိသာဂေါတမီ” တဲ့။ ကိသာဂေါတမီဆိုတာ နှယ်နှယ်ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဘူး။ ပစ္ဆိမဘဝိကသူ ရဟန္တာထေရီမကလေးဖြစ်ရမဲ့ အမျိုးသမီးပေါ့။

ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီပစ္ဆိမဘဝိကသူ၊ နောက်တချိန်မှာ သူဟာ ကိသာဂေါတမီ ရဟန္တာထေရီ ဖြစ်မဲ့ အမျိုးသမီး။ မိဘမှည့်တဲ့နာမည်က “ဂေါတမီ”။ သို့သော် အသားအရေ ကြုံလှီ ခေါင်းပါးလို့ သူ့ကို “ကိသာဂေါတမီ” လို့ အရပ်က ခေါ်ကြတယ်။ ကိသာဂေါတမီ အမျိုးသမီးကလေး အိမ်ရှေ့ရောက်လာပြီးတော့ သူက အလန့်တကြားပြောတယ်၊ “အို အဖေတို့ အမေ

တို့၊ ဘယ်နှယ် ရွှေငွေတွေကို လူမြင်အောင် ဘာပြုလို့ ပြထားရ တာတုံး” လို့ ကလေးမက ပြောတော့ သင်္ဘေးတ “ဘုန်းရှင် တော့လာပြီ” ဟု ဆင်ခြင်မိပြီး “သမီး၊ ဘယ်မှာလဲဟဲ့ ရွှေတွေ ငွေတွေ” ဆိုတော့ အမျိုးသမီးလေးက ဗန်ထဲကို လက်ညှိုး ထိုးပြပြီးတော့ “ဟိုမှာ ရွှေတွေငွေတွေ အမြင်သားပဲဟာ၊ ဘာ ပြုလို့ လူတွေမြင်အောင် ထားရသလဲ” လို့ ပြောတယ်။

(ကလေးမ အဲဒီလိုပြောတဲ့အချိန်မှာ သင်္ဘေးမျက်စိ ထဲမှာတော့ မီးသွေးပဲ မြင်နေရတယ်။ ကလေးမမျက်စိ ထဲမှာတော့ ရွှေငွေပဲမြင်နေရတယ်။ သို့သော် ကလေးမ လက်နှင့် မကိုင်သေးခင် ရွှေငွေဟာ သင်္ဘေးအဖို့ရာ ရွှေငွေ အဆင်း မပေါ်သေးဘူး။ ကံဆိုတာ အင်မကန် ဆန်း ကြယ်ပါတယ်)။

သင်္ဘေးက “သမီး၊ ဒါဖြင့် အဲဒီရွှေငွေတွေကို ယူခဲ့ပါ”ဆို လို့ ကလေးမကလေးက အဲဒီဗန်းကို လက်နှင့်လဲ ကိုင်လိုက်ရော ရွှေငွေတွေဟာ မူလဇာတိအတိုင်းပြန်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။သင်္ဘေး လဲ အံ့အားသင့်ပြီးတော့ ဘုန်းရှင် ကံရှင်ပဲဆိုပြီး ကလေးမကို ချွေးမပြုလုပ်တယ်။ ချွေးမပြုလုပ်ပြီး အဲဒီ မီးသွေးခဲဖြစ်နေတဲ့ ရွှေသေတ္တာ ငွေသေတ္တာတွေကို “ငါ့သမီး အကုန်လုံး လျှောက် ကိုင်ပါ”ဆိုလို့ ကလေးမ လက်ဖြင့်ကိုင်လိုက်လျှင်ပင် ရွှေတွေ ငွေ တွေ မူလရုပ်အတိုင်း ပြန်ဖြစ်လာတယ်။ ဒီကလေးမကလေး စီမံ ခန့်ခွဲတဲ့အတိုင်း ချမ်းချမ်းသာသာ သုံးစွဲကြရတယ်။

အဲဒီဝတ္ထုကို ထောက်သဖြင့် ဥစ္စာပစ္စည်း ပြုန်းတီး ပျက်စီး ခြင်းသည်—

(၁) အစပျောက် အနပျောက် ပျက်စီးခြင်းတမျိုး၊
(၂) အရောင်အသွေး ပြောင်းလဲပျက်စီးခြင်း တမျိုး။

အဲဒီလိုနှစ်မျိုးရှိပါကလားလို့ မှတ်သားဗဟုသုတရှိကြရမယ်။ ဒါဖြင့်လျှင် ဒီထာဝရ ဇင်္ဂမခေါ်တဲ့ သက်မဲ့ဥစ္စာ သက်ရှိဥစ္စာတွေဟာ စိတ်ချရရဲ့လား။ မချရဘူး။

မပျက်စီးနိုင်သော အနုဂါမိကဥစ္စာ

ကောင်းပြီ အနုဂါမိက ဥစ္စာကို ပြောကြစို့။ မြတ်စွာဘုရားက ထာဝရဥစ္စာ ဇင်္ဂမဥစ္စာတို့ရဲ့ ဖြစ်တတ် ပျက်တတ်တဲ့ သဘောတွေကို ဟောပြပြီး အနုဂါမိက ဥစ္စာရဲ့ ကျေးဇူးများပုံကို ဒီသုတ္တန်မှာ ဦးစားပေးပြီး ဟောတော်မူတယ်။

၆။ ယဿ ဒါနေန သီလေန၊
သံယမေန ဒမေန စ။
နိဓိ သုနိဟိတော ဟောတိ၊
ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ။

ယဿာ ဣတ္ထိယာ ဝါ၊ အကြင်အမျိုးကောင်း သမီး မင်းမိန်းမသည်၎င်း။ ယဿ ပုရိသဿ ဝါ၊ အကြင် အမျိုးကောင်းသား မင်းယောကျ်ားသည်၎င်း။ ဒါနေန၊ အလှူဆယ်သင်း ပေးလှူခြင်းဖြင့်၎င်း။ သီလေန၊ သီလ သီတင်း ဆောက်တည်ခြင်းဖြင့်၎င်း။ သံယမေန၊ ကိုယ်နှုတ်နှလုံး စောင့်ထိန်းကြောင်းဖြစ်တဲ့ သမာဓိဖြင့်၎င်း။

ဒမေန စ၊ က္လာန္တြေတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမကြောင်း ဖြစ်တဲ့ပညာဖြင့်ရင်း။ နိဓိ၊အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာမျိုး ရတနာအိုးကို။ သုနိဟိတော၊ ကောင်းစွာသိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်ပေ၏။

ဒကာသင့္ဓေး၊ အမျိုးကောင်း သားတယောက်၊ အမျိုးကောင်း သမီးတယောက် ဒါနကောင်းမှု၊သီလကောင်းမှု၊ သမာဓိကောင်းမှု၊ ပညာကောင်းမှု၊ ဤကောင်းမှုကုသိုလ် လေးမျိုးကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းဖြင့် အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာကို ကောင်းစွာသိုမှီး သိမ်းဆည်းနိုင်တယ်။

အနုဂါမိကဥစ္စာ မြှုပ်နှံရာ ခုနစ်ဌာန

ဒီနေရာမှာ မေးဖွယ်ရာတခု ရှိလာပြန်တယ်။ ပကတိ ရွှေငွေ ဥစ္စာကို ဘဏ်တိုက်၌ သိမ်းဆည်းတယ်။ မီးခံသေတ္တာ၌ သိမ်းဆည်းတယ်။မြေကြီး၌ မြှုပ်နှံသိမ်းဆည်းတယ်။စိတ်ချရတဲ့နေရာ။ ကောင်းပြီ။ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာဆိုတဲ့ အနုဂါမိကဥစ္စာကို ဘယ်၌ သိုမှီ သိမ်းဆည်းရမလဲ။ သိမ်းဆည်းရာ ဘဏ်တိုက်ကို ပြစေမ်းပါ။ မီးခံသေတ္တာကို ပြစေမ်းပါ-လို့ မေးရန်ရှိလာပြန်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းရာ ဘဏ်တိုက်ကြီး ခုနစ်လုံး(ဝါ) မီးခံသေတ္တာကြီး ခုနစ်လုံးကို ညွှန်ပြ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

၇။ စေတိယမှိ စ သံဃေ ဝါ၊
ပုဂ္ဂလေ အတိထိသု ဝါ။

မာတရိ ပိတရိ စာပိ၊
အထော ဇေဋ္ဌမှိ ဘာတရိ။

စေတိယမှိ စ၊ ဓာတု ဓမ္မ ဥဒ္ဒိဿနှင့် ပရိဘောဂ အား လေးထွေပြားသည့် စေတီ၌လည်း။ သံဃေ ဝါ၊ သံဃာ၌လည်း။ ပုဂ္ဂလေ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း။ အတိထိသု ဝါ၊ မိမိထံမှောက် ရောက်လာသော ဧည့်သည်တို့၌လည်း။ မာတရိ၊ မွေးသမိခင် ကျေးဇူးရှင်၌လည်း။ ပိတရိ စာပိ၊ မွေးသဖခင် ကျေးဇူးရှင်၌လည်း။ အထော၊ ထို့မှတပါး။ ဇေဋ္ဌမှိ ဘာတရိ၊ အစ်ကိုကြီး အစ်မကြီး၌လည်း။ နိဓိ၊ ဒါန သီလ ဥစ္စာ ကောင်းမှုရတနာကို။ သုနိဟိတော၊ ကောင်းစွာသို့မှီး သိမ်းဆည်းအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဆိုကြပါစို့ရဲ့—ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ဥဒ္ဒိဿစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ လေးထွေပြားတဲ့ စေတီတော်အား ဆီမီးပူဇော်မယ်။ ပန်းပူဇော်မယ်၊ ရေပူဇော်မယ်။ စေတိယင်္ဂဏဝတ်ကို ပြုမယ် ဆိုလျှင် (စေတိယင်္ဂဏဝတ်ပြုတာက စာရိတ္တသီလ) စေတီတော်အား ပန်း၊ ဆီမီး၊ ရေချမ်း၊ ဆွမ်း ဆက်ကပ်လှူဒါန်းတာက ဒါန ကောင်းမှု။ အဲဒီလိုပြုတဲ့အခါ စေတီတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၌ ဒါန သီက ကောင်းမှု အနုဂါမိကဥစ္စာကို အပ်နှံသိမ်းဆည်းခြင်း ဖြစ်တယ်။ စေတီတော်ယင်ပြင်မှာ တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် သမာဓိ ဘာဝနာ ပညာဘာဝနာကိုပွားလျှင် စေတီ တည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၌ သမာဓိကောင်းမှု၊ ပညာကောင်းမှုဆိုတဲ့ အနုဂါ မိက ဥစ္စာရတနာကို မြှုပ်နှံသို့မှီး သိမ်းဆည်းခြင်းဖြစ်တယ်။

သံဃာအားလှူမယ်၊ သံဃဝေယျာဝစ္စပြုမယ်၊ သံဃာ့ဝတ်ကို ဖြည့်မယ်၊သံဃာရဲ့အထံမှာ သမာဓိ၊ ပညာ ပွားများမယ်ဆိုလျှင် သံဃာတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၊ သံဃာတည်းဟူသော မီးခံသေတ္တာကြီးထဲ၌ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ဖြစ်တယ်။

ပူဇော်ထိုက်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်အား ပူဇော်ခြင်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ်ကို ပြုခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၊ ပုဂ္ဂိုလ်တည်းဟူသော မီးခံသေတ္တာ၌ ဒါန၊ သီလ အနုဂါမိကဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ဖြစ်တယ်။

အေ—လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ မိမိတို့ထံမှာ ဧည့်သည်တွေ ရောက်ကြတယ်။ ရောက်လာတဲ့ ဧည့်သည်တော်တွေကို "ဧည့်သည်နှယ်နော် လာနိုင်ရန်ကော" ဟု မအောက်မေ့ပါနှင့်။ ရောက်လာတဲ့ ဧည့်သည်ကို ဧည့်ဝတ်ကျေအောင်ဝတ် ကျေအောင် ပြုပါ။ လောကွတ်ပျူငှာ ပြောဆိုတာက စာရိတ္တသီလ ဖြစ်ပါတယ်။ ဧည့်သည်အား မိမိတတ်စွမ်းသမျှ ကျွေးမွေးဧည့်ခံတာက ဒါနကောင်းမှု။ အဲဒီလိုအခါမှာ မိမိမှာ ဧည့်သည်တည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၊ ဧည့်သည်တည်းဟူသော မီးခံသေတ္တာ၌ ဒါန သီလ အနုဂါမိကဥစ္စာကို မြှုပ်နှံသိုမှီး သိမ်းဆည်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ အမေရှိတယ်၊ အဖေရှိတယ်၊ အစ်ကိုကြီး အစ်မကြီး ရှိကြတယ်။ (အစ်ကိုကြီး အဖအရာ၊ အစ်မကြီး အမိအရာ) ထိုအမိ၊ အဖ၊ အစ်ကိုကြီး၊ အစ်မကြီးတို့အား ဆိုင်ရာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုခြင်း၊ စာရိတ္တသီလ၊ မိမိတတ်စွမ်းသ

လောက် ပူဇော်ကျွေးမွေး လှူဒါန်း ပေးကမ်းခြင်း၊ ဒါနကောင်းမှု ပြုလျှင် အမိတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၊ အဖတည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၊ အစ်ကိုကြီး အစ်မကြီး တည်းဟူသော ဘဏ်တိုက် တို့၌ ဒါန၊ သီလ၊ အနုဂါမိက ဥစ္စာရတနာကို မြှုပ်နှံသိမ်း သိမ်း ဆည်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ စုံသွားပြီ။ သိမ်းဆည်းစရာနေရာကို မြတ်စွာဘုရားက ၇-ဌာန ညွှန်ပြဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

ကဲ—ယခု မိမိတို့ လောလောဆယ် ဆိုကြပါစို့။ ဘာကို ပူဇော်နေကြတာလဲ။ မြတ်စွာဘုရား ဟောဖော်ကြားတဲ့ ငါးပါး သော နိကာယ ဓမ္မခန္ဓာ ဓမ္မစေတီတွေကို ပူဇော်ကြတာ ဖြစ် တယ်။ ဒီတော့ စေတီတော် တည်းဟူသော ဘဏ်တိုက်၌ မိမိတို့ ရဲ့ ပူဇာဒါန ကောင်းမှုတည်းဟူသော အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာ ကို မြှုပ်နှံသိမ်း သိမ်းဆည်းတဲ့ပွဲ။

စေတိယပူဇာ နိကာယဓမ္မပူဇာ ပြုလုပ်ကြတဲ့အခါမှာ ဆိုင် ရာ ဝေယျာဝစ္စတို့ကို မောရမှန်း ပန်းရမှန်းမသိပဲ ရှက်ဆောင် ကြိုးကုတ် အားထုတ်မှုဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ သူတော်စင်တွေ ကျင့် ကြံကြရမဲ့ စာရိတ္တသီလဖြစ်တယ်။ အေး—မိမိတို့သည် စေတီ တော်တည်းဟူသော ဂေါတမဗုဒ္ဓ၏ ဘဏ်တိုက်ကြီး၌ ယခု လောလောဆယ် စေတိယပူဇာဒါန စေတိယဝတ္တ ဝေယျာဝစ္စ ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုတဲ့ စာရိတ္တသီလ ဒီအနုဂါမိက ဥစ္စာ ရတနာနှစ်မျိုးကို မြှုပ်နှံနေကြတယ်လို့ အောက်မေ့ဝမ်း မြောက်ကြပါ အားရလိုက်ကြစမ်းပါ။

အနုဂါမိကဥစ္စာ ဂုဏ်ငါးပြဲ

မြတ်စွာဘုရားက ဘဏ်တိုက်ကြီး (၇) တိုက်ကိုလဲ ညွှန်ပြပြီး ပြီ။ မိမိဘို့လဲပဲ ထိုက်တန်သလောက် ဒီဘဏ်တိုက်ကြီးတွေမှာ ဒါန၊ သီလ၊ အနုဂါမိကဥစ္စာ ရတနာတို့ကို မြှုပ်နှံပြီး မြှုပ်နှံ ထဲရှိနေကြပြီ။ အဲဒီ အနုဂါမိက ဥစ္စာတို့ရဲ့ ဂုဏ်ကျေးဇူးတွေ ဘာ ရှိတယ်ဆိုတာ ညွှန်ပြဘို့ အခွင့်ရောက်လာပြီ။

(၈) ဧသော နိဓိ သုနိဟိတော၊
အဇေယျော အနုဂါမိကော။
ပဟာယ ဂမနီယေသု၊
ဧတံ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ။

(ဂါထာပတိ၊ ဒါယကာသခင်။) သုနိဟိတော၊ ကောင်းစွာသိုမှီး သိမ်းဆည်းအပ်သော။ ဧသော နိဓိ၊ ဤ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာဥစ္စာစုသည်။ အဇေယျော။ ဘယ်ရန်သူမျှ မအောင်အပ်တဲ့ ဥစ္စာပါပေ။ (၁)

(တဦးတယောက်က မေးတယ်ဆိုပါစို့။ ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ သူခိုး၊ အမွေခံဆိုး ရန်သူမျိုးငါးပါးတို့ မိမိတို့အပေါ် အနိုင် ကျင့်၍ ယူမသွားနိုင်တဲ့ဥစ္စာကို ပြပါဆိုလျှင် မိမိတို့ကြိုးကုတ် အားထုတ်ထားတဲ့ ဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ။ ဒါကိုပဲ ပြရ ပေမည်။ ဒီဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသည် ဘယ်ရန်သူ

မျိုးကမှ မိမိအပေါ် အနိုင်ကျင့်ပြီးတော့ ယူမသွားနိုင်တဲ့ဥစ္စာ ပဲတဲ့)။

အနုဂါမိကော၊ သံသရာတလျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက် အောင် မိမိနောက်က ကောက်ကောက် လိုက် ပါတဲ့ ဥစ္စာမည်၏—(တဲ့)။ (၂)

(မေးပေါ့ဟု နောက်ဘဝကစပြီးတော့ အနာဂတ်သံသရာ မှာ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ကိုယ့်နောက်က လိုက်မဲ့ဥစ္စာဆိုတာ ဘာလဲပြစမ်းပါ—လို့ မေးလျှင် ကိုယ်အားထုတ်ထားတဲ့ ဒါန၊ သီလ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဓီလေးခုကိုပဲ ပြလေတဲ့)။

အညေသု၊ တပါးသော ထာဝရဥစ္စာ ဇင်္ဂမဥစ္စာ ခေါ်ရတဲ့ သက်မဲ့ သက်ရှိ ဥစ္စာတို့က။ ပဟာယ၊ မိမိ ကိုစွန့်၍။ ဂမနိယေသု၊ သွားကြ ကုန်သော်ငြားလည်း။ (ကိုယ်က မသေသေးခင် စီးပွားပျက်ကပ်ကြီးနဲ့ ကြုံရတဲ့ အခါမှာ ဒီသက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဥစ္စာက ကိုယ့်ကိုစွန့်သွားတဲ့ ဒီလိုစွန့်တဲ့ အခါမျိုး၌ငြား။) အညေသု၊ တပါးသော ထာဝရဥစ္စာ ဇင်္ဂမဥစ္စာ ခေါ်တဲ့ သက်ရှိ သက်မဲ့ ဥစ္စာတို့ကို။ ပဟာယ၊ မိမိကစွန့်၍။ ဂမနိယေသု၊ သွား အပ်ကုန်သော်ငြား။

ကိုယ်က အလျှင်သေလျှင် ဒီသက်ရှိ သက်မဲ့ ဥစ္စာ တို့ကို ကိုယ်ကစွန့်ပြီးတော့ သွားရတယ်။ အဲဒီလို သူကပဲ စွန့်ပစ်သွား သွား၊ ကိုယ်ကပဲ စွန့်ပစ်သွားသွား၊ အဲဒီလို သူစွန့်၊ ကိုယ်စွန့် သွားရတဲ့အခါမျိုးမှာ)

တော်၊ ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိက
ဥစ္စာကို။ အာဒါယ၊ ယူဆောင်၍။ ဂစ္ဆတိ၊ သံသရာ
ခရီး လှည့်လည်ကြီး သွားရ၏။ (၃)

သံသရာမှာ အထူးဆထယ် ပြုလုပ်ယူဆောင်၍ သွားနိုင်တဲ့ ဥစ္စာကို ပြပါဆိုလျှင် ဒီဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကိုပဲ ပြရမယ်။ မိမိနောက်က အရိပ်ပမာ ကောက်ကောက်လိုက်ပါတဲ့ ဥစ္စာကို ပြစမ်းပါဆိုလျှင်လဲ ဒီဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကိုပဲ ပြရမယ်။ ရန်သူမျိုး ငါးပါးတို့ အနိုင်မကျင့်နိုင်တဲ့ဥစ္စာကို ပြစမ်းပါဆိုလျှင်လဲ ဒီဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကိုပဲ ပြရမယ်။

(၄) အသာဓာရဏ-မညေသံ၊
အစောရာဟရဏော နိဓိ။
ကယိရာထ ဓီရော ပုညာနိ၊
ယော နိဓိ အနုဂါမိကော။

(ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသခင်) အယံ၊ ဤဒါန
သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှု ရတနာသည်။
အညေသံ၊ သူတပါးတို့နှင့်။ အသာဓာရဏံ၊ မဆက်ဆံ
တဲ့ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာလဲ ဟုတ်ပေ၏။ (၄)

(မိမိမှာရှိတဲ့ ရွှေငွေ ကျောက်သံပတ္တမြားဆိုတဲ့ ထာဝရဥစ္စာ ဆင်၊ မြင်း ကျွဲ၊ နွား စတဲ့ သက်ရှိဥစ္စာ ဇင်္ဂမဥစ္စာ၊ ဒီဥစ္စာတွေကို ငါပိုင်တယ်၊ ငါပိုင်တယ် ဘယ်သူမှမဆိုင်ဘူးမျှားမအောက်မေ့ ပါနဲ့၊ ပိုင်တဲ့ဆိုင်တဲ့ သားတွေ သမီးတွေ ဆွေတွေ မျိုးတွေက

ဝိုင်းဝိုင်းကိုလယ်လို့။ ငါသာပိုင်တယ်၊ သူတကာ မဆိုင်ဘူးများ ထင်ပြီးတော့ အင်း—ဘယ်သူ့မှ မပန်မကြားပဲ အလုပ်တခု ပြုလုပ်ကြည့်ပါလား။ သက်ဆိုင်တဲ့လူတွေက တရားရုံးတက်ပြီး တရားစွဲလိမ့်မယ်။ ကန့်ကွက်လိမ့်မယ်၊ သေချာတယ်နော်။ အေး—မည်သူမပိုင် မိမိသာ ဆိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ငါကယ့်ဥစ္စာဟာ ဒါနရယ်၊ သီလရယ်၊ သမာဓိရယ်၊ ပညာရယ် ဒီလေးမျိုးပဲရှိတယ်။)

အစောရဟရဏော နိဓိ၊ လူဆိုး သူဆိုးတို့ မခိုး မဝှက်နိုင်တဲ့ဥစ္စာ။ (၅) (ဒီဒါန၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာပဲ။) တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယော နိဓိ၊ အကြင် ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ဥစ္စာလေးပါးသည်။ အနုဂါမိကော၊ သံသရာ တလျှောက် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် မိမိနောက် ကောက်ကောက်လိုက်ပါတတ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မေဓာဝီ၊ ပညာရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မေဓာဝီ၊ အကျိုးရှိသင့် မရှိသင့်ကို ချိန်နှင့်နှုန်းပြိုင် ဆုံးဖြတ်နိုင်သည့် မကျိုင်ခေါင်ဖူး ဉာဏ်ထူးဉာဏ်ညွန့်ရှိတဲ့ ပညာရှိသည်။ ပုညာနိ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို။ ကယိရာထ၊ ပြုလုပ်ရာ၏။

(ပညာရှိဆိုလျှင် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုပါ။ ဒါမှ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ ဖြစ်ပါတယ်)။

ဒါတွင်ပဲသားဆိုတော့—

(၁၀) သေ ဒေဝမနုဿာနံ၊
သဗ္ဗကာမဒဒေါ နိမိ။
ယံ ယဒေဝါ- ဘိပတ္ထေန္တိ၊
သဗ္ဗ-မေတေန လဗ္ဘတိ။

(ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသခင်္ဂ၊ သေ-သော၊ ဤ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှုဥစ္စာသည်။ ဒေဝ မနုဿာနံ၊ နတ်လူတို့အား။ သဗ္ဗကာမဒဒေါ၊ အလိုခပ် သိမ်းကို ပေးတတ်သော။ နိမိ၊ ဥစ္စာကြေန် စင်စစ်မှန်၏။

(လူတွေ နတ်တွေ သတ္တဝါတွေ လိုချင်တဲ့ ကောင်းကျိုးကို ပေးနိုင်တဲ့ ဥစ္စာ ပြစမ်းပါ-ဆိုလျှင် ရွှေငွေတွေကို သွားမပြနဲ့၊ မှားသွားမယ်။ ဒီ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာကိုပဲ ပြပါလေ)။

ယံ ယဒေဝ၊ အကြင်အကြင် သမ္ပတ္တိ အမျိုးမျိုး ကိုပင်လျှင်။ အဘိပတ္ထေန္တိ၊ တောင့်တလင့်ဆို အလိုရှိ ကြကုန်၏။ သဗ္ဗံ၊ ဘောင့်တအပ်သမျှ ဥဿုံ အလုံးစုံ ကို။ ဧတေန၊ ဤ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိ ကဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။ "ဟာ ကိုယ်တော်၊ လူ့လောကမှာရှိတဲ့ လူ့စည်းစိမ်ကို ရွှေငွေ နဲ့ လဲလှယ်လျှင် ရဘာပဲ။ ဒါကြောင့် အလိုရှိအပ် တောင့်တ အပ်တဲ့ လူ့ချမ်းသာ လူ့စည်းစိမ်ကို ရွှေငွေဖြင့် ရကောင်းပါ တယ်"လို့-ပြောတယ်ဆိုကြပါစို့။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော် ကတော့ ရွှေငွေဖြင့် ရတနာကို အတည်မပြုဘူး။ အမြင်တိုတဲ့ လူကတော့ ဒီလိုပဲ ပြောချင်ပြောမယ်။ ရွှေငွေဖြင့် လူ့စည်းစိမ်

ချမ်းသာ သမ္ပတ္တိ အမျိုးမျိုးကို ရဖြစ်တယ်–လို့ ပြောတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကတော့ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာဖြင့် လူ့လောကမှာရှိတဲ့ သမ္ပတ္တိစည်းစိမ် အမျိုးမျိုးကို ရတယ်လို့ပဲ ဟောတော်မူတယ်။

သာမန်အမြင်တိုတောင်းတဲ့ လူအနေနဲ့ ရွှေငွေဖြင့် လူ့စည်းစိမ် သမ္ပတ္တိအမျိုးမျိုးကို ရနိုင်တယ်-ဆိုတဲ့ သူ့စကားကို ရုတ်တရက် သဘောကျချင် ကျသွားနိုင်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ အလိုတော့ အဲဒီရွှေငွေဆိုတဲ့ ပစ္စည်းကိုက သမ္ပတ္တိ စည်းစိမ်ဖြစ်တယ်။ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှုပါရှိတဲ့ လူမှသာ ထို ရွှေငွေဥစ္စာ ရတနာဆိုတာ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှု ကုသိုလ်ဥစ္စာ မပါရှိတဲ့ လူမှာဆိုလျှင် ဒီရွှေငွေကိုဘာလဲ ရှားပါးလိုက်တာ၊ လက်ဖဝါး ခြေဖဝါးချည်းပဲ။ ဒါကို ကြည့်ပါတဲ့။ အဲဒီလိုကြည့်လျှင် ဒါန-သီလ- သမာဓိ-ပညာ ကောင်းမှုရတနာနဲ့သာလျှင် လောကီရွှေငွေကအစ လောကမှာ သမ္ပတ္တိ အမျိုးမျိုးကို ရဖြစ်တာပါလား။ အဲဒီလို သိပါ(တဲ့)။ လူအချို့မှာ လက်ဖဝါး ခြေဖဝါး အလွန်ရှားကြတယ်။ အဲဘာ ဘာဖြစ်လို့တုံးဆိုလျှင် အဖြေက ရှေးဘဝက ဒါန၊သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တရား နည်းပါးခဲ့လို့။ ဒါဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း သိထားကြတဲ့ အချက်ဖြစ်ပါတယ်။

ကောင်းပြီ။ဒီကောင်းမှု ဥစ္စာရတနာဖြင့် အလိုရှိရာ တောင့်တအပ်တဲ့ ကောင်းကျိုးရတာကို အမြွက်မျှလောက် ဖော်ပြစမ်းပါဆိုလျှင်—

(၁၁) သုဝဏ္ဏတာ သုဿရတာ၊
သုသဏ္ဌာနာ သုရူပတာ။
အာဓိပစ္စပရိဝါရော၊
သဗ္ဗ-မေတေန လဗ္ဘတိ—(တဲ့)။

သုဝဏ္ဏတာ၊ မျက်နှာအဆင်း တင့်တယ်လှပခြင်းငှင်း။ သုဿရတာ၊ အသံကောင်းခြင်းငှင်း။ သုသဏ္ဌာနာ၊ ပုံပန်းသဏ္ဌာန် တင့်တယ်ခြင်းငှင်း။ သုရူပတာ၊ ကြွင်းသောကိုယ်ရေ စိုပြေတင့်တယ်ခြင်းငှင်း။ အာဓိပစ္စပရိဝါရော၊ အစိုးရခြင်း အခြံအရံများခြင်းငှင်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ဧတေန၊ ဤ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိက ဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်ပေ၏။

သူတော်ကောင်းတို့၊ စဉ်းစားကြည့်ကြပါ။ ရုပ်ရေအဆင်း တင့်တယ်လှပခြင်းဆိုသည်မှာ ရှေးကောင်းမှုရှိမှ တင့်တယ်တယ်။ ထာဝရဥစ္စာ ဇင်္ဂမဥစ္စာဖြင့် အဆင်းလှပခြင်းကို ဝယ်လို့မရဘူး။ အသံကောင်းခြင်းဆိုသည်မှာလဲ ရှေးကံကောင်းမှ(အသံဖြစ်ရာ) ဌာန်ကောင်းတယ်။ ဌာန်ကောင်းမှ အသံကောင်းတယ်။ အေး— ခုခေတ်မှာ အသံကောင်းတဲ့ အမျိုးသားတွေ အမျိုးသမီးတွေ ရှိကြတယ်။ ပိုက်ဆံနှင့်ဝယ်လို့ အသံကောင်းခြင်းကို ဘယ်မှာ ရမလဲ။ ရှေးကံကောင်းလို့ အသံကောင်းခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးထူးကို ရခြင်းဖြစ်တယ်။ ပုံပန်းသဏ္ဌာန် တင့်တယ်မှု၊ အဆစ်အချိုး ပြေပြစ်မှု၊ ပြီးတော့ တကိုယ်လုံး ရုပ်ရေတွေ စိုပြေမှု ဆိုတာလဲပဲ ရှေးကံကြောင့် ဖြစ်ကြရတာချည်းပဲ။ အကြီးအကဲဖြစ်ရမှု အစိုးရ,

မှုကို လူတိုင်းလူတိုင်း အလိုရှိကြတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း အကြီးအကဲဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှေးက ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ ရှိကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များသာလျှင် အစိုးရခြင်း၏အကြီးအကဲ ဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ အကျိုးကို ရမှာဖြစ်တယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း အခြံအရံ များချင်တယ်။ အသုံးအဆောင် ပရိဘောဂ ပေါများချင်တယ်။ မိမိတို့ရှေးက ပြုခဲ့တဲ့ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ နှင့်မှ ရဖြစ်တယ်(တဲ့)။

(၁၂) ပဒေသရဇ္ဇံ ဣဿရိယံ၊
စက္ကဝတ္တိသုခံ ပိယံ။
ဒေဝရဇ္ဇမ္ပိ ဒိဗ္ဗေသု၊
သဗ္ဗ-မေတေန လဗ္ဘတိ။

(ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသခင်။ ပဒေသရဇ္ဇမ္ပိ၊ ပဒေသရာဇ်မင်း အဖြစ်ကိုရင်း။ ဣဿရိယမ္ပိ၊ ကေရာဇ်မင်း အဖြစ်ကိုရင်း။ ပိယံ၊ လိုလား နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော။ စက္ကဝတ္တိသုခံ၊ လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော စကြဝတေးမင်း၏ ချမ်းသာကိုရင်း။ ဒိဗ္ဗေသု၊ နတ်ပြည်တို့၌။ ဒေဝရဇ္ဇမ္ပိ၊ နတ်ဒေဝရာဇ် မင်းအဖြစ်ကိုရင်း။ ဧတံ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံကို။ ဧတေန၊ ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်ပေ၏။ (ဝါ)လဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။

ဒါယကာသခင်။ ဒါန-သီလ- သမာဓိ-ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာဖြင့်သာလျှင် ပဒေသရာဇ်မင်းစည်းစိမ် ကေရာဇ်မင်းစည်းစိမ်

စကြဝတေးမင်းစည်းစိမ် မန္ဓာတ်မင်းစည်းစိမ် ဤစည်းစိမ်ချမ်းသာအမျိုးမျိုးကို ရနိုင်တယ်- (တဲ့)။ အချုပ်ပြောဆိုရလျှင်—

(၁၃) မာနုသိကာ စ သမ္ပတ္တိ၊
ဒေဝလောကေ စ ယာ ရတိ။
ယာ စ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ၊
သဗ္ဗ-မေတေန လဗ္ဘတိ။

(ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသခင်။) မာနုသိကာ၊ လူ၌ဖြစ်သော။ ယာ သမ္ပတ္တိ စ၊ အကြင်စည်းစိမ် ချမ်းသာသည်လည်း။ ဒေဝလောကေ၊ နတ်ပြည်လောက၌။ ယာ ရတိ စ၊ အကြင်မွေ့လျော်နှစ်ခြိုက် ပျော်ပိုက်ကြောင်း နတ်စည်းစိမ်အပေါင်းသည်လည်း။ ယာ စ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ၊ အကြင်နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာသည်လည်း။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။)သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို။ ဧတေန၊ ဤ ဒါန-သီလ-သမာဓိ- ပညာ အနုဂါမိကဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။

လူ့ချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၊ ဤချမ်းသာသုံးပါးကို ဒီဒါန ဒီသီလ ဒီသမာဓိ ဒီပညာနဲ့သာ ရဖြစ်တယ်။

သမဂ္ဂီလေးပါးမှတ်ဖွယ်

ဤတွင် လူနတ် ချမ်းသာရတယ်၊ လူ့ဘဝ-လူ့ချမ်းသာ နတ်ဘဝ-နတ်ချမ်းသာကို ရတယ်ဆိုတဲ့ အချက်ကို သမဂ္ဂီလေးပါးနဲ့ မှတ်သားရပါမယ်၊ မှတ်သားကြည့်ပါ။

(၁) ဒါနကောင်းမှု ပြုတယ်၊ သီလကောင်းမှု ပြုတယ်၊ သမာဓိ-ပညာ- ဘာဝနာကောင်းမှု ပြုတယ်ဆိုလျှင် ထိုဒါန-သီလ-သမာဓိ-ပညာ ကုသိုလ်စေတနာ ပရမတ္ထတရားလုံးလေး ခဏငယ်သုံးချက် ဥပါဒ်-ဌီ-ဘင် ခဏငယ်စုပြွန်အနေနဲ့ ထင်ရှား ရှိနေခိုက်ကို စေတနာသမင်္ဂီတာ= စေတနာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းလို့ ခေါ်ရတယ်။

(၂) ထိုစေတနာလေးတလဲပဲ ခဏငယ်သုံးချက်သာ အသက် ရှိတဲ့ တရားဖြစ်လို့ ဥပါဒ် ဌီ ဘင် အစဉ်ရောက်၊ ဘင်ခဏသို့ ဆိုက်ရော သူလဲ ချုပ်ရော။ ချုပ်သော်လဲ ဒီကုသိုလ်စေတနာဟာ ဝိပါက်စေတနာများ ချုပ်သလို ဒီခန္ဓာကိုယ်မှာ အစပျောက် အနပျောက် ချုပ်သွားတာမဟုတ်ဘူး။ (သရက်စေ့ထဲမှာ ရေ ဥတု မြေဥတု အဆင်ပြေလျှင် သရက်ပင်တပင် ပေါက်လိုက်မယ် ဆိုတဲ့ မျိုးစေ့ဓာတ် ဗီဇဓာတ်သတ္တိ ကျန်ရှိရစ်သလို) ကုသိုလ် စေတနာကလေးက ဒီခန္ဓာအစဉ်မှာ— (၁) ဆရာကောင်း မိတ်ကောင်း ပေါင်းသင်းမိခြင်း၊ (၂) နှလုံးသွင်းကောင်း၍ ကောင်းကောင်း ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ ပယောဂသမ္ပတ္တိ၊ ဒီနှစ်ချက်စုံညီလျှင် လူ့ဘဝခန္ဓာအပင် နတ်ဘဝခန္ဓာအပင် ပေါက်လိုက်မယ်ဆိုတဲ့ဘဝမျိုးစေ့ ဗီဇဓာတ် ကမ္မသတ္တိ အမူအရာ ကလေး ကျန်ရစ်တယ်။ အဲဒီကမ္မသတ္တိအမူအရာကလေးကို ကမ္မ သမင်္ဂီလို့ ခေါ်တယ်။

ယင်း ကမ္မသမင်္ဂီကို ဗုဒ္ဓဘာသာလူတွေ အားကိုးပြီးတော့ လက်သီးဆုပ်ကြတယ်။ "ငါ့ဘာကြောက်စရာရှိသလဲ၊ ငါ့မှာ

ကုသိုလ်ကံတွေ အများကြီးရှိတယ်” လို့ ပစ္စုပ္ပန်အရှိအနေနဲ့ ပြောနေကြတာဟာ ဒီကမ္မသမင်္ဂီကိုပင် ပြောနေကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကုသိုလ်ကံ ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်း ၂-ပါး

(စ) ထိုကမ္မသမင်္ဂီ ဘဝမျိုးစေ့ ဗီဇခါတ် ကမ္မသတ္တိကလေး အကျိုးပေးရန်အတွက် ဘေးမှ အထောက်အပံ့ ဥပတ္ထမ္ဘက အကြောင်းနှစ်ခု လိုအပ်တယ်။

က။ ဆရာကောင်း သမားကောင်း၊ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း ပေါင်းသင်းမိခြင်း=ကလျာဏမိတ္တ သမ္ပဒါ။ အေး–အကုသိုလ်ကံအတွက်ကျတော့ ပါပမိတ် ပေါင်းမိခြင်း=ပါပမိတ္တတာ)

ခ။ ယောနိသော မနသိကာရ ယောနိသော ပယောဂ= အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အသင့်အားဖြင့် အားထုတ်ခြင်း။

အဲဒီ အကြောင်းနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် ဒီကမ္မသမင်္ဂီကလေးက မြန်မြန်အကျိုးပေးတာပဲ။

ဥပမာပုံ–သရက်စေ့ထဲမှာ မြေဥတု၊ ရေဥတုနဲ့တွေ့လျှင် အပင်ပေါက်လိုက်မည်ဆိုတဲ့ ဗီဇမျိုးစေ့ ဓာတ်သတ္တိရုပ် ရှိနေတယ်။ အဲဒီသတ္တိရုပ်ကနေပြီး ဗျတ္တိရုပ် အပင်ပေါက်လာအောင် ဘယ်နှယ်လုပ်ရသလဲ၊ သရက်စေ့ကလေးကို မြေကြီးထဲချ၊

(မြေဥတု ရယူစေခြင်း ဖြစ်တယ်)။ ရေလောင်းပေး (ရေဥတု ရအောင် ပြုလုပ်ပေးခြင်းဖြစ်တယ်)။ ၄၊ ၅၊ ၁၀– ရက်လောက် ဤနည်းပြုလုပ်ပေးလျှင် သရက်ပင်ကလေးပေါက်၍ လာတယ်။

ဤဥပမာအတူပင် ကုသိုလ်ကံတည်းဟူသော သုဂတိဘဝ မျိုးစေ့ ဗီဇဓာတ်ကမ္မသတ္တိ ကမ္မသမင်္ဂီသတ္တိကလေးဟာ ဒီခန္ဓာ အစဥ်တည်းဟူသော သရက်စေ့ထဲမှာ ပါရှိနေတယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ကမ္မသမင်္ဂီ ဘဝမျိုးစေ့၊ဗီဇဓာတ် သတ္တိကလေးက သုဂတိ ဘဝအပင် ပေါက်အောင်ကျတော့—

(၁) ဆရာကောင်း သမားကောင်း၊ မိတ်ကောင်း ဆွေ ကောင်း ပေါင်းသင်းရခြင်း ဆက်ဆံရခြင်း။

(၂) သူတို့ရဲ့ အဆုံးအမ ဩဝါဒကို ရယူပြီးတော့ မိမိက အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း ပြုမူအားထုတ်ခြင်း—

ဆိုတဲ့ ယောနိသော မနသိကာရ ယောနိသော ပယောဂ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရတယ်။ ဆရာသမားကောင်း မိတ်ဆွေ ကောင်း ပေါင်းသင်းဆည်းကပ်ခြင်းဟာ မြေဥတုကို ရယူခြင်း နှင့် တူတယ်။ အသင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း အားထုတ်ခြင်း ဟာ ရေဥတုကို ရယူခြင်းနှင့် တူတယ်။ ဒီမြေဥတု ရေဥတုနှစ် ပါးနဲ့ စုံလျှင် သုဂတိဘဝခန္ဓာ အပင်ပေါက်တော့တာပါပဲ။

ပကတိ သရက်စေ့ကလေးကို မြေကြီးထဲချပြီး ၁၀ – ရက် လောက် ရေမှန်မှန်လောင်းပေးလျှင် ပကတိ မြေဥတု ရေဥတု နှစ်ပါး အထောက်အပံ့ရလာလို့ အပင်ပေါက်တော့မည်ဆိုလျှင် မပေါက်ခင်က ကြွတင်ပြီးတော့ စိုပြေလာတယ်။ မြေကြီးကြွကြွ

ရှုရှု ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒါကို မြင်လျှင်ပင် “ငါစိုက်တဲ့သရက်စေ့ကလေးဟာ အပင်ပေါက်တော့မယ်” လို့-ကြိုတင်ပြီး သိရတယ်။

ထို့အတူပင် ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ ဇမ္ဗူသမင်္ဂီဘဝမျိုးစေ့ ဗီဇဓာတ် ကမ္မသတ္တိကလေးကို အကျိုးဝိပါက် ဘဝအပင်ပေါက်အောင် ပြုလိုလျှင် ဆရာသမားကောင်း မိတ်ဆွေကောင်း ပေါင်းသင်း ဆည်းကပ်မှီဝဲခြင်း၊ ဆိုတဲ့ မြေဥတု၊ မိမိကိုယ်တိုင်က နှလုံးသွင်းကောင်းခြင်း ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ ရေဥတု၊ ဒီနှစ်ပါးနဲ့ ပြုပြင်ပေးပါ။ ထိုသို့ ပြုပြင်ပေးလျှင် ဒီကုသိုလ်ကံလေးက အကျိုးဝိပါက် ဖြင်ထွန်းဘို့ ထထကြွကြွရှုရှု ဖြစ်လာပါလိမ့်မယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်လာမလဲဆိုလျှင်—

သူ အကျိုး ပေးခါနီးကျတော့ မိမိစိတ်ထဲမှာ ကုသိုလ်ကံ (စေတနာ) အာရုံသော်ငှင်း ထင်လာတတ်တယ်။ သို့မဟုတ် ဒီကောင်းမှုကုသိုလ်ကံကို ပြုစဉ်က အာရုံတွေ ကုသိုလ်ကံ အထမြောက်ဖို့ ကမ္မနိမိတ် အာရုံတွေ (ဥပမာပုံ) ယခု နိကာယမမ္မပူဇာ ကောင်းမှုပြုလုပ်တယ်ဆိုလျှင် လှူဖွယ်ဝတ္ထုတွေ၊ဆရာတော်သံဃာတော်တွေ၊ သာသနအာဇာနည် အရှင်မြတ်တွေ၊ကလျာဏမိတ် ပရိသတ်တွေ ကျေးလို့မွေးလို့၊ ဒီအာရုံတွေကို ကမ္မနိမိတ်အာရုံလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ကမ္မနိမိတ် အာရုံသော်ငှင်း၊ မိမိမနောဒွာရမှာ ထင်လာပါလိမ့်မယ်။ ထင်လာတဲ့အခိုက်ကို “ဥပဋ္ဌာနသမင်္ဂီတာ” အာရုံထင်ခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသောအခိုက်-လို့ ခေါ်တယ်။ ပြောင်းလာတယ်နော်။

(၄) အဲဒီ ထင်လာတဲ့ ကံအာရုံ(သို့မဟုတ်)ကမ္မနိမိတ် အာရုံကို မဟာကုသိုလ်ဇောဝီထိတို့ဖြင့် ထပ်တလဲလဲ အာရုံယူလို့ ထိုအာ

ရှိသည့်ဟိုဘက်ဘဝသို့ လိုက်ပါနိုင်လောက်အောင် အထုံကောင်း လာပြီ အဟုန်ကောင်းလာပြီဆိုလျှင် ဒီဘဝမှာ ရှိရင်းစွဲ ခန္ဓာ အစဉ်၌ စိတ်လဲအဖြစ် ရပ်သွားတယ်။ နောက်ထပ်အသစ် မဖြစ် တော့ဘူး။ စေတသိက်တရားလဲ အဖြစ်ရပ်သွားတယ်။ နောက် ထပ် အသစ်မဖြစ်တော့ဘူး။ ကမ္မဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ်၊ အာဟာရဇ ရုပ်များလဲ အဖြစ် ရပ်သွားတယ်။ နောက်ထပ်အသစ်မဖြစ်တော့ ဘူး။ ဥတုဇရုပ်တမျိုးတည်းသာ သန္တာန်ဆက်ကာ မပြတ် တရ စပ် ဖြစ်၍ နေကျန်ရစ်တော့တယ်။

အဲဒီလို ကမ္မဇ၊ စိတ္တဇ၊ အာဟာရဇဆိုတဲ့ ရုပ်သုံးမျိုးနဲ့ စိတ် စေတသိက်တို့ ဒီကိုယ်ပေါ်မှာ အသစ်မဖြစ်တော့ပဲ အဖြစ်ရပ်စဲ ကာ ဥတုဇရုပ်တမျိုးတည်း သန္တာန်ဆက်၍ မပြတ်တရစပ်ဖြစ်၍ ကျန်ရစ်နေသော ဤကိုယ်ကောင်ကြီးကို လောက ဝေါဟာရ အားဖြင့် "သေတယ်" လို့ ခေါ်ဆိုရပါတယ်။ ဒီလက်ရှိ ကိုယ် ကြီးပေါ်မှာ စိတ်၊ စေတသိက်၊ ကမ္မဇရုပ်၊ စိတ္တဇရုပ်၊ အာ ဟာရဇရုပ်တို့အဖြစ် ရပ်ဘည်ပြီးတော့ ဘာဖြစ်သွားသလဲဆို လျှင် ဟိုဘက်၊ ကံပစ်ချရာ လူ့ဘဝ၊ (သို့မဟုတ်) နတ်ဘဝ (ဒီဘဝက သွားတာမဟုတ်ဘူးနော်။ ဒီဘဝကသွားတယ်ဆိုလျှင် လိပ်ပြာဝါဒ၊ အတ္တဝါဒ ဖြစ်နိုင်တယ်။) လူ့ဘဝ၌ဖြစ်စေ နတ် ဘဝ၌ဖြစ်စေ (ဝါ) လူ့ဘုံ၌ဖြစ်စေ နတ်ဘုံ၌ ဖြစ်စေ စောစော (၂-နံပါတ်)က ပြောခဲ့တဲ့ ကမ္မသမင်္ဂီသတ္တဝါလေးက ဗျတ္တိရုပ် အနေနဲ့ ပရမတ္ထတရားလုံးတစု အသစ်ဖြစ်လာတယ်။ ဘာဖြစ်လာ သလဲဆိုလျှင် ဘဝနှစ်ရပ်ကို တစပ်တည်း ထင်မှတ်ရအောင် စပ် ဆက်ပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းဆိုတဲ့ ပဋိသန္ဓေကိုစွဲတပ်၍ ဝိပါက်စိတ်

တပါး၊ ယှဉ်ဖော်ယှဉ်ဖက် စေတသိက် ၃၃–ပါး။ (ပြီးတော့) ထိုစိတ် စေတသိက်ရဲ့ နေအိမ် ဝိမာန်သဖွယ် လူ့ဘုံ၌ဆိုလျှင် ကာယဒသက ခေါ်တဲ့ ကမ္မဇကကလာပ်(၄၉)စည်းခန့်၊ ဘာဝ ဒသကခေါ်တဲ့ ကမ္မဇကလာပ် (၄၉)စည်းခန့်၊ ဝတ္ထုဒသကခေါ်တဲ့ ကမ္မဇကလာပ် (၄၉) စည်းခန့် ဖြစ်ကြတယ်။

ကလာပ်စည်းယူပုံ မှတ်သားဖွယ်

ဤနေရာမှာ ''ဘာဖြစ်လို့ကာယဒသကလာပ် (၄၉) စည်း ခန့်၊ဘာဝဒသကကလာပ် (၄၉)စည်းခန့်၊ ဝတ္ထုဒသကကလာပ် (၄၉) စည်းခန့်လို့ ပြောရဘာလဲ။ကာယဒသက၊ ဘာဝဒသက၊ ဝတ္ထုဒသကကလာပ်ဆိုလျှင်ပြီးသည်မဟုတ်လော''ဟုမေးဖွယ်ရှိ၏။ အဖြေမှာ ကာယဒသကကလာပ် တစည်းတည်း (ရုပ်သေး ၁၀-ပါးတည်း) ဆိုလျှင် သန္တာန်မဆက်နိုင်၊ အနည်းဆုံးကလာပ် ပေါင်း (၄၉) စည်းခန့်ရှိမှ သန္တတိ ဆက်နိုင်တယ်။ ဘာဝ ဒသက၊ ဝတ္ထုဒသကကလာပ်တို့၌လဲပဲ ထို့အတူပင်၊ ဒါကြောင့် လယ်တီဆရာတော် အစရှိတဲ့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေက—

ကာယဘာဝဝတ္ထု ဒသကဝသေန တိဏ္ဏံ ဒသကာနံ ပါတုဘာဝေါ—

ဟူသော သင်္ဂြိုဟ်ပါဠ်အရ ကာယဒသက ကလာပ်ပေါင်း (၄၉) စည်းခန့် ဘာဝဒသက ကလာပ်ပေါင်း (၄၉) စည်းခန့် ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်ပေါင်း (၄၉) စည်းခန့်စီ ယူရမည်လို့ မိန့် တော်မူခဲ့ကြတယ်၊ ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မဟာဝိပါက်ပဋိသန္ဓေ

စိတ်၊ စေတသိက် ၃၃၊ ကမ္မဇကလာပ် ၃-မျိုးတို့ ဖြစ်လာကြတယ်။

ဒီအချက်ကလဲပဲ နတ်တို့ရဲ့ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနဲ့ နှိုင်းစာကြည့်မှ ပိုပြီး ထင်ရှားပါတယ်။ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေနဲ့ စပ်လို့ သင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းမှာ—

စက္ခုသောတ ဃာန ဇိဝှါ ကာယ ဘာဝ ဝတ္ထုဒသ
ကဝသေန သတ္တ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိ—

ဆိုတဲ့ပါဠိအရ စက္ခုဒသက ကလာပ်တစည်း၊ သောတဒသက် ကလာပ်တစည်း၊ဃာနဒသက၊ဇိဝှါဒသက၊ကာယဒသက၊ဘာဝဒသက၊ဝတ္ထုဒသက ကလာပ်တစည်းစီ (ရုပ်သေး ၇၀-သာ)ဟု ပြောလျှင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ နတ်တို့ရဲ့ ဥပပတ် ပဋိသန္ဓေအခိုက်မှာ ရုပ်ကိုယ်ကာယကြီးဟာ သုံးဂါဝုတ်လောက် တပြိုင်နက်ဖြစ်တယ်။ သုံးဂါဝုတ်ဆိုလျှင် ကိုးမိုင်လောက်ရှိတယ်။ အဲဒီ ၉-မိုင်လောက်ရှိတဲ့ ရုပ်ကိုယ်ကာယကြီးမှာ ရုပ်သေး (၇၀) ဆိုရှိ၊ မဖြစ်နိုင်ပါ။

ဒါကြောင့် သတ္တ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိ-ဟု ဆိုသည်မှာ ဒသက ကလာပ်မျိုးပေါင်း ၇-မျိုးလို့ မိန့်ဆိုတာ-ဟု ယူရပါမည်။ ဤကို ထောက်သဖြင့် ဒိဿုငါဂဗ္ဘသေယျက (အမဲဝမ်းခေါင်း ကိန်းအောင်းကြရတဲ့) ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာလဲပဲ တီဏိ ဒသကာနိ ပါတုဘဝန္တိ -အရ ဒသကကလာပ်သုံးမျိုး-ဟု ဆိုလိုသည်။ (ကလာပ် ၃—စည်းသာဟု မဆိုလိုဘူး။)ကလာပ် ၃—စည်းသာ

ဆိုလျှင် သန္တတိ မဆက်နိုင်ဘူးဟု မှတ်ယူရပါမည်။ ဒီသဘော သည် အတော်နက်နဲပါတယ်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးတွေ မဗျိမ ပဋိပဒါကျအောင် ယူထားတဲ့ သဘောဖြစ်ပါတယ်။

အေး— အဲဒီလို ဝိပါက်စိတ်နဲ့ စေတသိက် ၃၃-ပါးတို့ ဖြစ် လာတာကို (၄)ဝိပါသကမ္မဂ္ဂီလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဝိပါက်စိတ် စေတသိက်နဲ့ ကမ္မဇရုပ် ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကိုပင် လူ့ဘဝခန္ဓာ အပင်ပေါက်တယ်လို့ ဆိုရတာ။ နတ်ဘုံ၌ သွားဖြစ်တော့ နတ် ဘဝခန္ဓာ အပင်ပေါက်တယ်လို့ ဆိုရတာ။ လူ့ဘဝ-နတ်ဘဝ ခန္ဓာ အပင်ပေါက်လိုက်တယ်ဆိုလျှင်ပင် လူ့စည်းစိမ် လူ့ချမ်းသာ နတ်စည်းစိမ် နတ်ချမ်းသာတို့ဟာ တခါတဲ ရလျက် ပါလာ တယ်။ အဲတာဟာ အခြေခံက ဝိပါကသမ္ဂီပဲ။

ဆိုခဲ့ပြီးတဲ့ သမ္ဂီလေးပါးနဲ့ ကိုင်၍ မှတ်လျှင် မိမိပြုတဲ့ ဒါန ကောင်းမှု သီလကောင်းမှု သမာဓိကောင်းမှု ပညာကောင်းမှု ကုသိုလ်များက လူ့ဘဝ၊ လူ့ချမ်းသာ နတ်ဘဝ၊ နတ်ချမ်းသာ ကို အကျိုးပေးတယ်ဆိုတာ သမ္ဂီလေးပါး အဆင့်ဆင့် တက်၍ ဝိပါကသမ္ဂီအခိုက်မြောက် ရောက်လာတာကို ခေါ်ဆိုပါတ ကားဟု အဘိဓမ္မာသဘော ဤကဲ့သို့ ပြောရပါမယ်။

အေး—ကောင်းပြီ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရတယ်ဆိုတာ ဘယ်လို ရတာတုံး၊ ရပုံကို ပြောပြစမ်းပါ-လို့ မေးစရာရှိပြန်တယ်။ အဖြေ က နိဗ္ဗာန်ကို အမှန်ရတယ်။ နိဗ္ဗာန်တင် မကသေးဘူး၊ နိဗ္ဗာန်ရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်က ပါရမဲ့ တရားတွေကိုပါ အကျိုးတွေကိုပါ ရတယ်။ ဒါကို မြတ်စွာဘုရားက ညွှန်ပြတော်မူလိုလို့—

(၁၄) မိတ္တသမ္ပဒ-မာဂမ္မ၊
ယောနိသော ဝေ ပယုဉ္ဇတော။
ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဝသီဘာဝေ ။၊
သဗ္ဗ - မေဓာဝန လဗ္ဘတိ—

သို့ ဟောတော်မူတယ်။

(ဂဟပတိ၊ ဒါယကာ သင့်။) မိတ္တသမ္ပဒံ၊ ကလျာဏမိတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကို။ အာဂမ္မ၊ အစွဲပြု၍။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ယောနိသော၊ အသင့်အားဖြင့်။ ပယုဉ္ဇတော၊ လုံ့လကြိုးကုတ် အားထုတ်သသူအား။ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဝသီဘာဝေ၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး ဝိမုတ္တိငါးပါးတို့ကို လေ့လာနိုင်နင်းခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တေံ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံကို။ ဓောဝန၊ ဤ ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိကဉစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။

သင့်၊ ဒါန ကောင်းမှုရှိမှ သီလကောင်းမှုရှိမှ သမာဓိ ပညာကောင်းမှုကုသိုလ်ရှိတဲ့လူမှ ပညာရှိများထွန်းကားရာ ပဋိရူပဒေသမှာသွား၍ လူဖြစ်ရတယ်။ အေး—ပဋိရူပဒေသ၌ လူဖြစ်ရမှ ကလျာဏမိတ္တခေါ်တဲ့ ဆရာကောင်း သမားကောင်း မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းကို ပေါင်းသင်းမိတယ်။ (အကြောင်းတွေ ဆက်သွားတာ၊ အခြေခံက ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာက အခြေခံရတယ်)။ ဆရာကောင်း သမားကောင်း မိတ်ကောင်း

ဆွေကောင်း ပေါင်းသင်းမိမှ သူတို့ရဲ့အဆုံးအမကို ပြီးတော့ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်ကို ကျင့်ခြင်းဆိုတဲ့ ယောနိသော ပယောဂ ပေါ်ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်ကို ကျင့်ခြင်းဆိုတဲ့ ယောနိသော ပယောဂပေါ်မှ (ပု-ဒိ-အာ) ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်ဆိုတဲ့ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး(အဲဒီဝိဇ္ဇာ သုံးပါးထဲမှာ) ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မနောမယိဒ္ဓိဉာဏ်၊ ဣဒ္ဓိဝိဓ ဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗသောတဉာဏ်၊ စေတောပရိယဉာဏ်၊ ဒီဉာဏ်ငါးပါး ကို ထပ်ပြီးထည့်လိုက်လျှင် ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးဖြစ်တယ်။

ရှေးကုသိုလ်ကံကောင်းမှ ကုသိုလ်ဖြစ်လောက်တဲ့ အရပ်မှာ သွားပြီး ဘဝအပင်ပေါက်တယ်။ အဲဒီမှာ ဆရာကောင်း သမားကောင်း မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းကို ဆည်းကပ်မိတယ်။ အဲဒီလို ဆည်းကပ်မိခြင်းကြောင့် သူတို့ရဲ့သြဝါဒကို ကြားနာ ရတယ်။ ကြားရ နာရတာကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ မိမိ မှာ နည်းမှန် လမ်းမှန် ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်မှု ဆိုတဲ့ ယောနိသော ပယောဂ ဖြစ်ပေါ်ရတယ်။ ယောနိသော ပယောဂကြောင့် ဝိဇ္ဇာသုံးပါး ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး မိမိရရှိတွင်မကဘူး၊ တဒင်္ဂ ဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ ကာမကုသိုလ်၊ ဝိက္ခမ္ဘန ဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်၊ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ မဂ်ကုသိုလ်၊ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ ဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ အရိယဖိုလ်၊ နိဿရဏ ဝိမုတ္တိခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်တရား ကို မျက်မှောက်ပြုရတယ်။ ဒီဝိမုတ္တိငါးပါး၊ ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာ ရှစ်ပါးတို့ကို လှေလာနိုင်နင်းမှု ဖြစ်ရတယ်။ ဒါတင်ပဲလား၊ မဟုတ်သေးပါဘူး၊ နောက်ဆုံးပြောကြစို့။

(၁၅) ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိမောက္ခာ စ၊
ယာ စ သာဝကပါရမီ။
ပစ္စေကဗောဓိ ဗုဒ္ဓဘူမိ၊
သဗ္ဗ–မေတေန လဗ္ဘတိ—(တဲ့)။

(ဓဟာပတိ၊ ဒါယကာ သဒ္ဒေး။) ပဋိသမ္ဘိဒါ စ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါအပြား ဉာဏ်လေးပါးတို့ရင်း။ ဝိမောက္ခာ စ၊ ဝိမောက္ခအပြား ဈာန်ရှစ်ပါးတို့ရင်း။ ယာ စ သာဝက ပါရမီ၊ အကြင် သာဝကပါရမီလို့ခေါ်တဲ့ သာဝက ဗောဓိလို့ခေါ်တဲ့ တပည့်သာဝကတို့ ရအပ်သော မဂ်ဉာဏ်လေးပါးရင်း။ ယာ စ ပစ္စေကဗောဓိ၊ အကြင် ပစ္စေက ဗောဓိလို့ခေါ်တဲ့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်တို့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါးရင်း။ယာစဗုဒ္ဓဘူမိ၊ အကြင်ဗုဒ္ဓဘူမိလို့ခေါ် သမ္မာသမ္ဗောဓိလို့လဲ ခေါ်တဲ့ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားတို့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ် လေးပါးရင်း။ တော့ သဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံကို။ ဧတေန၊ ဤဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိက ဥစ္စာဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ် ရပိုင် ရနိုင် ရကောင်း၏။

ကိုယ်က ဒါနအားထုတ်မယ်၊ သီလအားထုတ်မယ်၊ သမာ ဓိဘာဝနာကို ကြိုးကုတ်မယ်၊ ပညာဘာဝနာကို အားထုတ် မယ်ဆိုလျှင် အရိယမဂ်ကို ရနိုင်တယ်။ အရိယမဂ်ကို ရတော့ တောင်မှ အရိယမဂ်ရဲ့ အခြံအရံ ဂုဏ်ထူးသဖွယ် ဖြစ်တဲ့ ပဋိသမ္ဘိ ဒါဉာဏ် ခြံရံပြီးတော့ ရတယ်။

ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါး

ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် လေးပါးရှိတယ်၊

(၁) အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်
(၂) ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်
(၃) နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်
(၄) ပဋိဘာန ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်—

လို့ လေးမျိုးရှိတယ်။

(၁) အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုတာ အကျိုးတရား အမျိုးမျိုးတို့ကို ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်း အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာသိတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ခေါ်တယ်။

(၂) ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုတာ အကြောင်းတရားအမျိုးမျိုးတို့ကို ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်း အစိတ်စိတ်အမွှာမွှာသိတဲ့ အသိဉာဏ်ကို ခေါ်တယ်။

(၃) နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုတာ အဲဒီ အကျိုးတရား အကြောင်းတရားတို့၏ဆိုင်ရာ သဘာဝနိရုတ္တိ အရိယဝေါဟာရကို သိတဲ့အသိဉာဏ်ကို ခေါ်တယ်။ ဒီ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုတာကလဲ နက်နဲပါတယ်။ တချို့ အကြောင်းတရား အကျိုးတရားတို့ကို သိတယ်။ ဒါပေမဲ့ မိမိသိတဲ့ အကျိုး တရား အကြောင်းတရားတို့ကို သဘာဝနိရုတ္တိ အရိယ ဝေါဟာရ ပါဠိလို ဒီလို ခေါ်တယ်–လို့တော့ မသိဘူး။ ပါဠိလို မပြော

တတ်ဘူး။ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှင် ကျတော့ မိမိသိတဲ့ အကျိုးတရား အကြောင်းတရား တို့နှင့် ဆိုင်ရာ သဘာဝနိရုတ္တိ အရိယဝေါဟာရ ပါဠိမှန်ကို သိတယ် ပြောတတ်တယ်။

ဥပမာ—တွေ့ထိခြင်းသဘောကို တဦးတယောက်က ဖဿော လို့ မှားပြောတယ်ဆိုကြပါစို့။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ရှင်က "ဟာမဟုတ်ဘူး၊ ဖဿောလို့ ခေါ်တယ်" လို့ အဲဒီလို အမှန်ကို သိတယ် ပြောတယ်။ ဆိုကြပါစို့။ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှင် မဟုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက ပစ္စည်းဝတ္ထု တခုခုကိုပင် သူက ပါဠိတမျိုး၊ငါက ပါဠိတမျိုး အမျိုးမျိုး ပြောတတ်ကြတယ်။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ဉာဏ်ရှင်များကျတော့ တပါးနှင့်တပါး တဦးနှင့်တဦး ဘယ်တော့မှ ပါဠိဘာသာ အရိယဝေါဟာရ မကွဲပြားဘူး။ တသံတဲ ထွက်လာကြတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်နှင့် တကွ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ရှင် ဖြစ်တော်မူကြတဲ့ ရဟန္တာ အရှင်မြတ် တွေ ဟောကြားတဲ့ သုတ္တန်တွေ အများကြီးရှိတယ်။ အဲဒီသုတ္တန် တွေမှာ အကြောင်းအရာကသာ တူတယ်ဆိုလျှင် ပါဠိအသံမှာ တသံတည်းပဲ ဟောတယ်၊ ထွက်လာတယ်။

အဲဒီ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် တိုင်အောင် မစဉ်းစားမိလျှင် "တပါးက တပါးဟောတာကို အတုယူပြီးတော့ ဟိုကဟာကို ဒီမှာကူးချတယ်။ ဒီကဟာကို ဟိုမှာကူးချတယ်။ အဲဒီလို အထင် မှားတတ်တယ်။ ကူးချတာမဟုတ်ဘူး။ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် နှင့် ဟောလို့ တူနေတာ ဖြစ်တယ်။ ဥပမာ-ရဟန္တာ ကိုယ်တော် နှစ်ပါး ဆိုကြပါစို့။ တပါးက မြန်မာပြည်မြောက်ပိုင်းမှာ၊

တပါးက မြန်မာပြည်တောင်ပိုင်းမှာ ဆိုကြပါစို့။ အဲဒီ ကိုယ်တော်နှစ်ပါးရဲ့ တရားကို နာကြည့်။ အကြောင်းအရာတော့ တူနေလျှင် သဘာဝနိရုတ္တိ အရိယဝေါဟာရ ပါဠိသံဟာ တူနေတာပဲ။ တပါးနှင့်တပါး မတိုင်ပင်ရပဲနှင့် တသံတဲ ထွက်နေတယ်။ အဲဒီလို တူညီတာဟာ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ကြောင့် တူညီတာဖြစ်တယ်။ အကြောင်းအရာကသာ တူညီနေလျှင် အရှင်သာရိပုတ္တရာပဲ ဟောဟော၊ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ပဲ ဟောဟော၊ အရှင်မဟာကဿပပဲ ဟောဟော ပါဠိသံ တသံတည်း ထွက်လာတယ်။ ပါဠိတော်တို့ကို ကြပ်ကြပ်လေ့လာကြည့်လျှင် အကြောင်းအရာ တူညီက ပါဠိအသွားလဲ တူညီတာကို ကောင်းစွာ တွေ့ရသိရပါတယ်။

(၄) ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ဆိုဟာ ဒီဉာဏ်ကို အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ခေါ်တယ်၊ ဒီဉာဏ်ကိုတော့ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ခေါ်တယ်။ အေး–နိရုတ္တိအမှန်သိတဲ့ ဉာဏ်ကိုတော့ နိရုတ္တိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်ခေါ်တယ်လို့ သိတဲ့ဉာဏ်ကို ခေါ်တယ်။ ဟာသူ့ကလဲ အညွှန့်ပေါ် အညွှန့်ထပ်ဆင့်တယ်ဆိုတာကို ဉာဏ်ပေါ်မှာ ထပ်ဆင့်သိတဲ့ ဉာဏ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ အနုဂါမိကဉစ္စာ ပါရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ကိုရလျှင် အဲဒီမဂ်ဉာဏ်ရဲ့ အခြံအရံအနေနဲ့ ယခုပြောပြခဲ့တဲ့ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ်လေးပါးတို့ ဝိမောက္ခခေါ်တဲ့ ဈာန်ရှစ်ပါးတို့ အဲဒီ အခြံအရံတွေနှင့်အကွ ရလာတယ်။

အေး–နောက်ဆုံးအကျိုး ပြောကြစို့။ သာဝကဗောဓိ ဆုပန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သာဝကဗောဓိဉာဏ်လို့ခေါ်တဲ့ တပည့် သာဝကများရတဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါး၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဆုပန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်လို့ခေါ်တဲ့ (ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့) မဂ်လေးပါး၊ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ဆုကြီးပန် ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်အထွတ်တပ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါး တည်းဟူသော ဘုရားသဗ္ဗညုတို့၏ သမ္မာသမ္ဗောဓိဉာဏ် အဲဒီ ဗောဓိဉာဏ်ကြီးသုံးပါးလဲပဲ ဒီ ဒါန သီလ ပညာ အနုဂါမိက ဥစ္စာနဲ့သာ ရဖြစ်တယ်။ ရွှေနဲ့ငွေနဲ့ဝယ်လို့ မရဖြစ်ဘူး။

အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် သည် အဆုံးအပိုင်းအခြား ကာလနှားရှိတဲ့ သာသနာဖြစ်တယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်သည် ဘယ်မှာဆုံးသလဲ–လို့ မေးလျှင် အရဟတ္တဖိုလ်မှာ ဆုံးတယ်လို့ပဲ ဖြေရပါမယ်။ အရ ဟတ္တဖိုလ်မှာ ဆုံးတယ်ဆိုတော့ အခု မြတ်စွာဘုရား နိဗ္ဗိကဏ္ဍ သုတ္တန်ကို ဟောတော်မူခဲ့တာဟာ ဗောဓိဉာဏ်သုံးပါး ရောက် ပြီဆိုတော့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏ အခြားမဲ့မှာ အရဟတ္တဖိုလ် ဆိုတဲ့ သာသနာ၏ အဆုံးဟာ တခါတဲ ကပ်ရောက်သွားပြီ။ သာသနာ၏အဆုံး ထိသွားပြီပေါ့။ တရားပြီးပြီ။ တရားကျင့် လျှင်လဲ အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်လျှင် အကျင့်စခန်း ဆုံးတယ်။ တရားဟောလျှင်လဲအရဟတ္တဖိုလ်ရောက်လျှင် တရားပြီးဆုံးတယ်။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ဒေသနာတော်နိဂုံး အဆုံးသတ် တော်မူသို၍—

(၁၆) ဧဝံ မဟတ္ထိယာ သော၊
ယဒိဒံ ပုညသမ္ပဒါ။
တသ္မာ ဓီရာ ပသံသန္တိ၊
ပဏ္ဍိတာ ကတပုညတံ—

လို့ တရားနိဂုံး အဆုံးသတ်တော်မူခဲ့တယ်။

(ဂဟပတိ၊ ဒါယကာသခင်ဗျား) ဃဒိဒံ-ယာ အယ် ပုညသမ္ပဒါ၊ အကြင်ဒါန သီလ သမာဓိ ပညာ ကောင်းမှုလေးပါး၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်၊ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သော ပုညသမ္ပဒါ၊ ဤကောင်းမှုကုသိုလ်၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဧဝံ မဟတ္ထိယာ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ရုပ်ရေအဆင်း တင့်တယ်လှပခြင်းကအစ သမ္ပဒသမ္ပတ္တိ ပစ္စေကဗောဓိသာဝကဗောဓိဉာဏ် တိုင်အောင် များမြတ်သော အကျိုးရှိပေ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဓီရာ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ တည်တံ့သော သမာဓိရှိကုန်သော။ ပဏ္ဍိတာ၊ ဘုရားအစ များလှတိတောင်း ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ကတပုညတံ၊ ပြုအပ်သောကောင်းမှုရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ (ဝါ) ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုခြင်းကို။ ပသံသန္တိ၊ နှစ်လိုအားရမ်း ချီးမွမ်းတော်မူကြပေကုန်၏။

ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာသာဝက သူတော်ကောင်းတွေ ပညာရှိတွေ ဒီဒါန ဒီသီလ ဒီသမာဓိ ဒီပညာကို ချီးမွမ်းတော်မူကြတာဟာ အခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း အကျိုးများလွန်းလို့ ချီးမွမ်းတော်မူကြတာ၊ အကြောင်းမဲ့ ချီးမွမ်းတော်မူကြတာ

မဟုတ်ဘူး(တဲ့)။ ဒေသနာ နိဂုံးကလဲ သိမ်းလိုက်ရော ထိုသာဝတ္ထိသဗ္ဗေးသည် တခါတဲ သောတာပန်အရိယာ ဖြစ်သွားတယ်။ တရားပွဲလဲ ပြီးပြီ။

ဘုရားနှင့်တကွ သံဃာတော်တွေလဲ ကျောင်းတော်သို့ ကြွသွားကြပြီ။

အဲဒီသဗ္ဗေးလဲပဲ ပသေနဒီ ကောသလမင်းကြီးထံသွားတယ်။ ကောသလမင်းကြီးက မေးတယ်။ "သဗ္ဗေး၊ ဥစ္စာကို မြှုပ်နှံ့ သိုမှီး သိမ်းဆည်းတယ်ဆိုဘာ အဓိပ္ပာယ် ပြန်ပြောပြစမ်းပါ"လို့ ဆိုတော့ သဗ္ဗေးက နဂိုကပဲ အသိဉာဏ်ထူးရှိသူဖြစ်လို့ သူစကားထူးစကားဆန်းပြောလိုက်တယ်။ အခုနိဓိကဏ္ဍသုတ္တန်ကိုလဲပဲရေရေလယ်လယ် သွနာထားရတယ်။ ပြီးတော့ သူက သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ပေါက်ရောက်တယ်ဆိုတော့ အရိယဉာဏ်အမြင်ကလဲပဲ ရှိနေတယ်။ ပသေနဒီ ကောသလမင်းကြီးအား နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန်ကို ပြန်ပြီးတော့ သူ့အသိဉာဏ်နှင့် ဖြည့်စွက်၍ နားလည်အောင် ပြန်၍ဟောပြတယ်။

ကောသလမင်းကြီးလဲ လွန်စွာအားရဝမ်းသာရှိလှပါတယ်။ တရားနိဂုံးဆုံးတဲ့အခါ သဗ္ဗေးက "အရှင်မင်းကြီး၊ အကျွန်ုပ်သည် ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာတော်အား ဒါနကောင်းမှုပြုခဲ့ရတယ်။ သရဏာဂုံ သီလဆိုတဲ့ အနုဂါမိကဥစ္စာ၊ တရားနာယင်း ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြုရတဲ့ သမာဓိဘာဝနာ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့ရဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဖြစ်ပုံကို ဆင်ခြင်ပွားများရတဲ့ ဝိပဿနာ ဘာဝနာပညာ ဒီတရားတွေကိုရလို့ အကျွန်ုပ်သည် ယခု

အခါ သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ပေါက်လို့ သာဝက ဗောဓိဉာဏ် လေးပုံဘပုံ ခရီးရောက်ခဲ့ပြီ အကျိုးရခဲ့ပြီ'' ဆိုတဲ့ အကြောင်း ပြန်ကြား လျှောက်ထားတဲ့အခါ ပသေနဒီ ကောသ လမင်းကြီးကလဲ (သာဓု သာဓု ဂဟပတိ) ''သာဓု-သာဓု-သာဓု ပါ သဌေး။ အသင်သဌေးသည် ငါ့တို့ကဲ့သို့သော မင်းများ သော်မှ မသိမ်းယူနိုင်တဲ့ အနုဂါမိက ဥစ္စာကို ကောင်းစွာ သိမ်း သိမ်းဆည်းအပ်ပေတယ်'' လို့ ကောင်းချီးပေးပြီး မြောက်မြား စွာသော ဆုလာဘ်သပ္ပကာများကို ပေးကမ်းချီးမြှောက်လိုက် တယ်။

တရားနိဂုံး

သူတော်ကောင်းတို့၊ နိမိတ္တကလ္လာသုတ္တန် တရားတော် ပြီးသွားပြီ။ တရားတော်မှာ ဩပနေယျိက= မိမိတို့ကိုယ်သို့ကပ်၍ ဆောင် ထိုက်သော ဂုဏ်ကျေးဇူးရှိတယ်။ ဆောင်မှ အဲဒီတရားတော် သည် ကိုယ့်တရားဖြစ်မယ်၊ ဆောင်ကြည့်ကြရအောင်။

ဒီသုတ္တန်တခုလုံးမှာ ထာဝရဥစ္စာ= ရွှေငွေစတဲ့ သက်မဲ့ ဘဏ္ဍာကို ဆိုလိုတယ်။ ဇင်္ဂမဥစ္စာ=ဆင် မြင်း ကျွဲနွားစတဲ့ သက် ရှိဘဏ္ဍာကို ဆိုလိုတယ်။ အင်္ဂသမဥစ္စာ၊ လက်ခြေအင်္ဂါနှင့်တူတဲ့ မိမိတတ်သော နှုတ်မှုပညာ လက်မှုပညာများကို ဆိုလိုတယ်။ ဒီဥစ္စာသုံးမျိုးကို ဥစ္စာ၏ အဖြစ်ချင်းတူလို့သာ ဟောတော်မူ ခြင်း ဖြစ်တယ်၊ သူတို့ကို အဓိက ဟောလိုရင်းမဟုတ်ပါ။ မိမိ တို့ လိုက်နာကျင့်သုံးဘို့ အဓိက ဟောလိုရင်းကတော့ အဲဒီ

ထာဝရ ဇင်္ဂမဥစ္စာတို့ကို ရဘို့ရန် အခြေခံ အကြောင်းရင်းဖြစ်တဲ့ အနုဂါမိက ဥစ္စာကို ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါနရယ်၊ သီလရယ်၊ သမာဓိရယ်၊ ပညာရယ် ဒီဥစ္စာလေးပါး၊ ကောင်းမှု လေးပါး၊ အနုဂါမိကဥစ္စာ ဒို့မှာဘယ်နှစ်မျိုး ရပြီလဲ— လို့ စစ်ဆေးကြည့်ရပါမယ်။ မရသေးလျှင် ရအောင် ယူရမယ်ပေါ့။

မိမိတို့မှာ မိဘ ဘိုးဘွား အမြော်အမြင်ကြီးကြတဲ့ ကျေးဇူးရှင်ကြီးများက ငယ်စဉ်ကလေးကတဲ့ကိုက မလှူချင် လှူချင်အောင် သင်ပေးတယ် ဆုံးမတယ်၊ ဩဝါဒပေးခဲ့တယ်၊တိုက်တွန်းခဲ့တယ်၊နည်းပေးလမ်းညွှန်မြောက်မြားစွာပြောလိုက်သေးတယ်။ "ငါ့သားက လိမ္မာသကွဲ့၊ ငါ့သမီးတော လိမ္မာသကွဲ့၊ ငါ့မြေးက လိမ္မာသကွဲ့၊ အဲဒီမုန့်ကလေးကို အဖိုးပေးပါ" အဲဒီလို အဖိုးတဒါန ပေးချင်အောင် သင်ပေးတယ်။အဖိုးဆိုတော့ သွေးရင်းသားရင်းဖြစ်လို့ ပေးလှူသကိုး။ မြှောက်ပြော ကလေးက ကြိုက်တယ်။ အဲဒီက နောက်ကျတော့ တဖြေးဖြေး တစိမ်းပြင်ပလူများအား ပေးဘို့ သင်ပေးတယ်။ အဲဒီလို လေ့ကျင့်လေ့ကျင့်လာခဲ့တာ—ကလေးတွေဟာ ငွေမပိုင်းမှာတော့ သဒ္ဓါရိုကဒါနကုသိုလ်စိတ်တွေ ဖြစ်လာတယ်၊ တွေးကြည့်ကြပါ။ တော်တော်ကြာ ဒီကလေး-သိ-ကြား လိမ္မာလာတော့ လူရမှန်း တန်းရမှန်း သိတယ်။ မိမိတို့သည် ဒီအသိမျိုးနဲ့ ပြန်ကြည့်ကြစမ်းပါ။ သိ-ကြား လိမ္မာတဲ့ အရွယ်ကစပြီး မိမိတတ်နိုင်သလောက် နည်းများမဟူ အလှူဒါနတွေကို ပြုခဲ့ကြပြီ။ ရှေးကလဲ ပြုခဲ့တယ်၊ ယခုလဲ ပြုဆဲ၊ နောင်လဲ ပြုကြလတံ့ ဖြစ်တယ်။ ဒီဒါန ကောင်းမှုတည်းဟူသော အနုဂါမိက ဥစ္စာတွေကို ဒို့မှာ အများကြီး ရခဲ့ပြီ။

မိဘ ဘိုးဘွား ကျေးဇူးကြောင့် အေး–သူတို့ရဲ့ သင်ကြားပေးတဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် လူ့ရမှန်း တန်းရမှန်း သိတယ်။

သူတို့က ချော့ပြီးတော့ တခါတလေမျှားလေ "မုန့်ဖိုးပေးမယ်၊ ငါ့မြေး ဥပုသ်စောင့်ပါ" ပြောကြားတယ်။ အဲ သီလကိုလဲပဲ အမြော်အမြင်ကြီးကြတဲ့ မိဘဘိုးဘွားတို့ရဲ့ အလေ့အထပြုလုပ်ပေးမှုကြောင့် သိ·ကြား လိမ္မာတဲ့ အရွယ်ကစပြီး ငါးပါးသီလကို နေ့စဉ် (ရှစ်ရက်သီတင်း လပြည့်လကွယ်နေ့များမှာ) ရှစ်ပါးသီလ၊ အေး–တခါတလေ ဓုတင်မျှားတောင် ဆောက်တည်လိုက်သေးတယ်။ အာဘိသမာစာရိကသီလ အနုဂါမိကဥစ္စာကို မြောက်မြောက် မြားမြား မိမိတို့ ဆည်းပူးခဲ့ကြရတယ်။ ဒီနိမိကကျွာသုတ္တန်ကလာတဲ့ ဥစ္စာကို ကိုယ်ပိုင်မှ အဲဒီ သုတ္တန်ဟာကိုယ့်သုတ္တန်ဖြစ်မယ်၊ ကိုယ့်တရားဖြစ်မယ်။

ကဲ–ကောင်းပြီ။ သမာဓိကုသိုလ်၊ ဒီသမာဓိကုသိုလ်ကိုလဲပဲ မိဘဘိုးဘွားတို့က သင်ပေးကြတယ်။ "ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့မြေး ဆိုစမ်းတဲ့။ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ" ဘာမှ မသိတတ်တဲ့ အချိန်မှာ ဆိုရတယ်။ အဲဒီလို ဆိုလို့ရပြီးလျှင် ဘာပြောသလဲ၊ "ငါ့မြေး....ငါ့သား....ငါ့သမီး၊ အဲဒီဟာ တခေါက်ဆိုပြီးလျှင် ပုတီးတလုံးချ၊ အဲတာ ပုတီးစိပ်တာ ပုတီးစိပ်–ပုတီးစိပ်" လို့ ပြောကြပြန်တယ်။ ဒါဟာ ဘာလဲလို့ဆိုတော့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိဘာဝနာကို မိမိတို့ တတ်နိုင်သလောက် ကလေးရဲ့ဉာဏ်နိုင်သလောက် တဲ့လေးရဲ့ ဉာဏ်ပညာခံတွင်းဆံ့သလောက် မိဘဘိုး ဘွားတို့က ထဲ့ (ထည့်) ပေးတာဖြစ်တယ်။ အဲဒီတတွေဟာအဲတာတွေ ကိုထွေးထွေး

ပစ်ရင်တော့ ကိုယ်မရတာပဲရှိမယ်။ မိဘ ဘိုးဘွားတို့ရဲ့ တာဝန် မဟုတ်ဘူး။အခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း "သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ" နဲ့ မိဘ ဘိုးဘွား စကားနားထောင်တဲ့ အမျိုးကောင်းသားတိုင်း အမျိုးကောင်းသမီးတိုင်း ပုတီးစိပ်ခဲ့ကြတယ်။ ဒီလိုဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ဘာဝနာ ကုသိုလ်အလုပ်ကို ကိုယ်တတ်နိုင်သလို အားထုတ်တာပါပဲတဲ့။ မိဘ ဘိုးဘွားတို့ကတော့ ငါ့သား ငါ့သမီး ငါ့မြေးဟာ ဒီအချိန်မှာ ဒီလောကပဲ ဉာဏ်ငုံနိုင်သေးတယ်ဆိုပြီး မိမိတို့တတ်သိသမျှ အရဟံဂုဏ်တော်ပုတီးစိပ် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ဘာဝနာကို သင်ပေးလိုက်တယ်။ မိမိက သိ–ကြား လိမ္မာလာတဲ့အခါ ဆရာသမားကောင်း မိတ်ဆွေ ကောင်းတို့ကို ဆည်းကပ်လို့ "သော ဘဂဝါ ဣတိပိ အရဟံ"တွင် မကဘူး။ "သော ဘဂဝါ ဣတိပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊သော ဘဂဝါ ဣတိပိ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော" စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ သမာဓိ ဘာဝနာကို အောင်အောင်မြင်မြင် ပွားများခဲ့ပေါင်း များလှပြီ။ သမာဓိကျောင်းမှု အနုဂါမိကဉစ္စာကို ရတာပဲလို့ အောက်မေ့ဝမ်းမြောက်ကြပါ။

(ပညာ) ဟိုလူကြီးမိဘ ဘိုးဘွားတို့က "ငါ့သား–ငါ့သမီး–ငါ့မြေး၊ ဆိုစမ်း အနိစ္စ၊ဆိုစမ်း ဒုက္ခ၊ဆိုစမ်း အနတ္တ" တဲ့၊သင်ပေးကြတယ်။ ကလေးကတည်းက အဆိုခိုင်းကြတယ်။ ဘယ်လောက်များ ကျေးဇူးကြီးမားကြသလဲ၊စဉ်းစားပြီး ကျေးဇူးတင်တတ်ကြစမ်းပါ။ အေး–တလေးက "အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တ"

ဆိုတတ်လာတော့ တဆင့်တိုးပြီး "အနိစ္စ=အမြဲမရှိ။ ဒုက္ခ=ဆင်းရဲ၏။ အနတ္တ=အစိုးမရ" လို့ အဆိုခိုင်းပြန်တယ်၊ သင်ပေးကြပြန်တယ်။ ကလေးက ရလာပြန်ပြီဆိုတော့ "အဲဒါကို စိပ်ပုတီး စိပ်ရတယ်ကွဲ့" လို့ ပြောကြတယ် သင်ပေးကြတယ်။ အဲ သူတို့ သင်ကြားပြောပြတဲ့အတိုင်း ကိုယ်က တသွေမတိမ်း လိုက်နာပြီး ငယ်ငယ်တော့ "အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ" နောက်တော့ "အနိစ္စ=အမြဲမရှိ၊ ဒုက္ခ=ဆင်းရဲ၏၊ အနတ္တ=အစိုးမရ" လို့ ဒီလို ဆိုလျှင်ပဲ ဝိပဿနာမျိုးစေ့ကုသိုလ်တော့ ဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီက နောက်မှာ မိမိက သိ-ကြား လိမ္မာ ဆရာသမားကောင်း မိတ်ဆွေကောင်းတို့နဲ့ ပေါင်းသင်းဆည်းကပ်မိတဲ့အခါ ဒီထက် အသိဉာဏ်ကြွယ်လာအောင်—

ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် အနိစ္စ=အမြဲမရှိပါတကား၊
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် ဒုက္ခ=ဆင်းရဲစွာ့ဘကား၊
ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသည် အနတ္တ=အစိုးမရပါတကား—

လို့ဆိုလျှင် နှလုံးသွင်းလျှင် ပိုကောင်းမယ်-လို့ အဆုံးအမရလာလို့ ဒီအတိုင်း နှလုံးသွင်းလာတော့ ရှေ့ကထက် အသိဉာဏ်ကြွယ်ကာ ဝိပဿနာ ကောင်းမှုကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားလာတယ်။

ကိုယ်တလဲ သိလာပြီ။ ၎င်းနောက် မိတ်ဆွေကောင်း ဆရာသမားကောင်းများက ဒီထက်တိုးချဲ့ပြီးတော့ ဝိပဿနာဉာဏ် ပညာ တည်းဟူသော အနုဂါမိကဥစ္စာကို အယူခိုင်းပြန်တယ်။

"အမောင်-အမိ၊ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတွင်ရွေသာ မအောက်မေ့နှင့် အသေးစိတ်လိုက်ပါအုံး—

ရုပက္ခန္ဓာသည် အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲအတိ ဒုက္ခ၊
အစိုးမရ အလိုသို့ မလိုက်ပါတဲ့ အနတ္တ ပါတကား။
ဝေဒနာက္ခန္ဓာသည်- သညာက္ခန္ဓာသည်-သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
သည်-ဝိညာဏက္ခန္ဓာသည်-အမြဲမရှိ အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲအတိ
ဒုက္ခ၊အစိုးမရ အလိုသို့မလိုက်ပါတဲ့ အနတ္တပါတကား—

လို့ အဲဒီလို အောက်မေ့ဆင်ခြင် ပွားများပါလို့ တဆင့်တက်ပြီး ညွှန်ပြတယ်။ ညွှန်ပြတဲ့အတိုင်းလဲပဲ မိမိက နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင် ပွားများ အားထုတ်တော့ ပညာတည်းဟူသော အနုဂါမိက ဥစ္စာရတနာကို မိမိတို့မှာ ရရှိလာတယ်။

ဤနည်းဖြင့် မိမိတို့သည် အနုဂါမိက ဥစ္စာရတနာလေးပါး တို့ကို ပွားများ ဆည်းပူးခဲ့ကြလေပြီ။ယခုလဲ ဆည်းပူးဆဲ နောင် လဲ ဆည်းပူးလတံ့ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒီတော့ ဒီနိဓိကဏ္ဍသုတ္တန်ဟာ ဒို့ဘို့ဟောတာပဲ။ ဒို့သုတ္တန်လို့သာ ပစင်ထဲ ငုံထားလိုက်ကြပေ တော့။ အေး-ဒို့ဘို့ ဥစ္စာလေးပါး ခွဲခြားဟောပြတဲ့ နိဓိကဏ္ဍ သုတ္တန် ပြီးသွားပြီ။

ဤသို့လျှင် ဥစ္စာလေးပါး အထူးအားဖြင့် အနုဂါမိကဥစ္စာ ကို ပဓာနထား ဟောကြားအပ်သော နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန် တရား ဒေသနာမြွတ်ကို ကြားနာရခြင်း=ဓမ္မဿဝန ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊ သရဏဂုံ သီလ ဆောက်တည်ရခြင်း= သီလမယ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ စေတနာ၊မြတ်စွာဘုရား၏ သုံးပါးသိက္ခာ

သာသနာ အစွန်း ကွန့်ကွန့်လည်လည် တည်ပါစေခြင်း အလို့ငှာ နိကာယ် စာလျှောက်မေးပွဲ ဆင်ယင်ကျင်းပ၍ ထမြောက် အောင်မြင်တော်မူကြသော သာသနာ့ အာဇာနည် အရှင်မြတ်တို့အား နိကာယပူဇာ ဓမ္မသဘင် ဆင်ယင်ကျင်းပ ပူဇော်ရသော ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ၊ သာသနာနုဂ္ဂဟ၊ ပုညမင်္ဂလာ ဆောင်းမှုကုသိုလ်ကံစေတနာ၊ ဤသို့ ပေါင်းအပ် များမြတ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်ကံ အရပ်ချုပ်တို့ကြောင့် သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိ၊ သာဝကဗောဓိ တည်းဟူသော ဗောဓိဉာဏ် သုံးရပ် အထွတ်တပ်လျက် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမြတ်ကို မပင်မပန်း ချမ်းသာလွယ်ကူသော အကျင့်ပဋိပတ် လျင်မြန်သော ဝိပဿနာ အသိဉာဏ် ရည်သန်တောင့်တရင်းရှိသော သမ္မာသမ္ဗောဓိ၊ (သို့မဟုတ်) ပစ္စေကဗောဓိ၊ (သို့မဟုတ်) သာဝကဗောဓိခေါ်တဲ့ မဂ်ဉာဏ် လေးရပ်တို့ဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် အကျွန်ုပ်တို့ တရားဟော တရားနာပုဂ္ဂိုလ်တစု မျက်မှောက်ပြုရတဲ့ ကိုယ် ဖြစ်ပါစေကုန် သတည်း။

နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် မျက်မှောက်ပြုရသော ဘဝသည် ဘဝနိဂုံး အဆုံးသတ်ဘဝပေ။ ထိုနောက်ဆုံး ဘဝယ် ပရိနိဗ္ဗာန စုတိစိတ်မှ အခြားမဲ့ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ဘုရားတိုင်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတိုင်း သာဝကတိုင်း နှစ်သက်တော်မူကြတဲ့ တစုံတခုသော ဘဝယောနိဂတိ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ သတ္တာဝါသ သတ္တနိကာယ၌မှာမှ ရုပ်နာမ်နှစ်ဖြာ ခန္ဓာငါးပါး ဒုက္ခသစ္စာ ဝဋ္ဋမီးစာတဆူးတို့ တဖန်အသစ် မဖြစ်ခြင်းတည်းဟူသော အနုပ္ပါဒ

နိရောဂ အနုပါဒိသေသပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရပါစေကုန်သတည်း။ အနုပါဒိသေသပရိနိဗ္ဗာန် ကိုယ်စီစံရသဖြင့် ကမ္မဝဋ်၊ ကိလေသဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ် တည်းဟူသော ဝဋ်ဒုက္ခ ခပ်သိမ်း သံသရာမီးတောက်မီးလျှံကြီး အပြီးတိုင် ငြိမ်းကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု—သာဓု—သာဓု။

နိဓိကဏ္ဍသုတ္တန် ပြီး၏။

စာမူပေးက စာအုပ်ကောင်း-ရမည်

စာအုပ်ရှင်က စာအုပ်အတွက် လုံးဝ ကြောင့်ကြစိုက်စရာမလို။

စာမူကို လက်နှိပ်စက်ဖြင့် လေးမူပွားခြင်း၊ စာပေစိစစ်ရေး တင်ပြခြင်း၊ ခေတ်မီ ပန်းချီ ဒီဇိုင်း ဘလောက်များဖြင့် ရောင်စုံ အဖုံးရိုက်၍ ချုပ်လုပ်ပြီး ကုန်သွယ်ရေးအစပ်ခံခြင်းအထိ အပ်နှံသူ စိတ်တိုင်းကျ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးနေပြီ။

စာတည်းချုပ် ဦးသောင်းလွင် (ဘီ-အေ၊ မဟာစရိယ ဝံသကာ)နှင့် ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ဝါရင့် အငြိမ်းစား စာပြုဆရာကြီးဖြစ်သော မြန်မာအောင်-ဦးဘသန်း၊ ဦးတင်လှိုင် (ကျူးပျော်)တို့က ပြင်ဆင်တည်းဖြတ် ပရူဖတ်ကာ လှပသေသပ်စွာ ပုံနှိပ်ပေးနေပါပြီ။

ဦးသောင်းလွင်+ဒေါ်တင်ရီ

သား မောင်ခင်မောင်လွင်

သမီး မစန်းစန်းလွင်၊ မကြည်ကြည်လွင်၊ မစီစီလွင်

တို့၏

ရှင်ပြု-နားသ မင်္ဂလာသဘင်

မှ

ဓမ္မဒါန လက်ဆောင်